

SOCIÁLNA POLITIKA A ZAMESTNANOSŤ

mesačník Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny a Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Téma mesiaca

- ▶ **Sociálne dávky
v SR a EÚ**

Z obsahu

- ▶ **Predstavujeme
nových riaditeľov
úradov práce,
sociálnych vecí
a rodiny**
- ▶ **Národný strategický
referenčný rámec**
- ▶ **Práca v EÚ:
Máte záujem
o sezónnu prácu?**
- ▶ **Príbeh – Kým
zapadne slnko**
- ▶ **Fejtón – Dar-nedar**

APRÍL 2007

Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v Novom Meste nad Váhom pôsobí v okresoch Nové Mesto nad Váhom a Myjava. Obidva boli v minulosti známe aj tým, že tu pôsobili veľkí zamestnávateľia, akými boli Vzduchotechnika Nové Mesto nad Váhom, Chyraná Stará Turá a Armatúrka Myjava. V polovici 90. rokov došlo, doslova, k ich krachu, následkom čoho tisíce ľudí zostali bez práce, nezamestnanosť sa vyšplhala k 20-tim percentám a najväčším zamestnávateľom sa stal úrad práce. Do regiónu sa votrela bieda a chudoba, ak k tejto sociálnej tragédii prirátame kopaničiarsky ráz krajiny s neúrodnou pôdou, zdala sa situácia byť beznádejnou.

Meníme smerovanie úradu

Bolo potrebné hľadať východiská. Tie sa postupne našli v podobe aktivít smerujúcich k zmene legislatívy a postupnom hľadaní a získavaní podnikateľských subjektov, ktoré sa usídlili nielen pri Váhu a diaľnici, ale i pod Javorinou a na Myjavsku. Dnes je situácia úplne iná, miera nezamestnanosti sa pohybuje okolo 4 % a voľná kvalitná pracovná sila sa stáva vzácnosťou. Do regiónu v súčasnosti prichádzajú ďalší zamestnávateľia, čo len potvrdzuje potrebu okamžitej zmeny smerovania úradu.

V službách zamestnanosti sme presmerovali aktivity k najväčšej skupine ľudí bez práce, teda k dlhodobo nezamestnaným. Vychádzame s filozofie, že ak je niekto dlhodobo nemocný, musí sa znovu učiť chodiť a žiť, čo platí pri tejto skupine nezamestnaných niekedy doslovne: učíme ich základným návykom k práci, čomu sme prispôbili formy kurzov a rekvalifikácií. Druhým obratom je vzťah k zamestnávateľom, k čomu smeruje vytvorenie tzv. Paktu stability. Snažíme sa im ponúkať len kvalitnú pracovnú silu podľa ich potrieb, od nich na oplátku chceme dôsledné personálne plánovanie, aby sme včas poznali ich potreby a vedeli napr. o zámeroch skončiť s podnikaním v regióne. Vzhľadom k tomu, že v našom regióne pôsobia z takmer 70 % zahraniční zamestnávateľia, je pre našu budúcnosť táto forma práce životne dôležitá. Treťou zmenou smerovania je práca s ľuďmi, ktorí v súčasnosti majú zamestnanie, no v budúcnosti ho chcú zmeniť, alebo môžu oň prísť v súvislosti so zmenou stratégie zamestnávateľa. Túto formu začíname realizovať v spolupráci s odborovými organizáciami v regióne.

V oblasti sociálnej sme nastúpili cestu skutočne sociálnu: vždy hľadať možnosti, ako ľuďom v sociálnej núdzi niečo dať a pomôcť im, nie iba ušetriť na rozpočte úradu. Urobili sme zásadné stop tzv. „kaníkovským“ metódam práce. Ideme ďalej v prevencii a v terénnej práci – veľká časť občanov je roztrúsená po kopaničiach a lazoch, našou úlohou je ísť za nimi, doslova zaklopať im na dvere a zaujímať sa ako žijú, či vedia na čo majú nárok, ak je to potrebné, okamžite im pomôcť.

Toto je zatiaľ iba malá časť zmien v smerovaní nášho úradu, ďalšie nás ešte len čakajú. Prispôbili sme im organizačnú štruktúru, zvýšili sme dôraz predovšetkým na človeka, k čomu určite prispíše i účelnejšie a aktívnejšie využívanie Európskeho sociálneho fondu. Našou hlavnou devízou je však vysoká odbornosť a kvalita zamestnancov úradu, čo vytvára predpoklad, že nové smerovanie úradu prinesie prospech všetkým.

Dr. MARIÁN MESIARIK,
riaditeľ ÚPSVR Nové Mesto nad Váhom

Obsah čísla 4/2007

- ▶ **Pohľad na prácu pracovníkov odboru sociálnych vecí a rodiny z iného uhla** 3-4
- ▶ **Úsek sociálnych vecí a rodiny na pracovisku Myjava** 4
- ▶ **Nezamestnanosť v novomestskom regióne** 5-7
- ▶ **Pomoc tým, ktorí ju skutočne potrebujú** 8
- ▶ **Starostlivosť o ťažko zdravotne postihnutého občana trochu inak** 9
- ▶ **Ovocie aktívnej činnosti** 10
- ▶ **Národný strategický referenčný rámec – nové možnosti efektívneho čerpania štrukturálnych fondov – 3. časť** 11-13
- ▶ **Predstavujeme nových riaditeľov úradov práce, sociálnych vecí a rodiny – 3. časť** 14-15
- ▶ **Informácie o štátnych sociálnych dávkach podľa legislatívy v SR** 16
- ▶ **Nárok na príspevky v zahraničí** 17
- ▶ **8. medzinárodná burza práce v Žiline** 18
- ▶ **Máte záujem o sezónnu prácu v EÚ?** 19
- ▶ **Krátke správy** 20-21
- ▶ **Poradňa** 22
- ▶ **Príbeh – Kým zapadne slnko** 23-24
- ▶ **Križovka** 25
- ▶ **Fejtón – Dar-nedar** 26
- ▶ **Fotoobjektívom** 27
- ▶ **Poradie podľa evidovanej miery nezamestnanosti v SR** 28

Sociálna politika a zamestnanosť

Vydáva Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny a Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR v náklade 15 000 ks. Nepredajné.
Dátum dodania do tlače: 25. 4. 2007

Redakčná rada

PaedDr. Ján Sihelský, Ing. Branislav Ivora, PaedDr. Danica Lehocová, Mgr. Ladislav Hribík, Ing. Mária Šimková, Ing. Elena Kominková, Csc., Mgr. Igor Bačkovský, Mgr. Eva Šipošová, JUDr. Róbert Kováč, Mgr. Helena Kováčová, Igor Kňazovický

Redakcia

Igor Kňazovický – šéfredaktor
Mgr. Zuzana Sittová – služby zamestnanosti,
Andrea Haščiková – sociálna problematika,
PaedDr. Danica Lehocová

Vedúci vydania: Andrea Haščiková

Adresa

Špitálska č. 8, 812 67 Bratislava
Tel.: 02/5975 3716, 3717
E-mail: spz@upsvar.sk

Foto na obálke: Juraj Velebír

Foto: archív redakcie

Jazyková úprava, layout a tlač: public promotion, s. r. o.

Supervisor: Mgr. Štefan Berdiš

Reg. číslo: 3197/2004, **ISSN:** 1336 5053

Odbory sociálnych vecí a rodiny sú inštitúcie, cez ktoré štát uplatňuje štátnu sociálnu politiku. Táto strohá veta bežnému občanovi nič nehovorí. Povrchne informovaní občania berú úrad ako inštitúciu, ktorá rozdáva ich peniaze tým, ktorým sa nechce pracovať, prípadne špekulantom, ktorí načierno pracujú a ešte poberajú na prilepšenie sociálne dávky. Ďalej je veľká skupina občanov, ktorí považujú pracovníkov odboru sociálnych vecí a rodiny za dobre platených nič nerobiacich byrokratov.

NEĽAHKÁ PRÁCA ODBORU

Existuje však aj pomerne veľká skupina občanov, ktorí poznajú prácu odborov sociálnych vecí a rodiny zblízka a touto skupinou sú naši klienti. Tí sú potom ešte rozdelení na tých, ktorým sa na odbore sociálnych vecí a rodiny vyhovelo a na tých, ktorí nadávajú, že im

vanú dovolenku alebo problémy vo vlastnej rodine.

V uplynulom roku 2006 odbor sociálnych vecí a rodiny v Novom Meste nad Váhom vyplatil sumu 334 miliónov Sk prostredníctvom rôznych sociálnych dávok, príspevkov a dotácií. V priemere mesačne asi pre 16 700 žiadateľov.

Pohľad na prácu pracovníkov odboru sociálnych vecí a rodiny z iného uhla

úradníci nevyhoveli. Aká je však skutočná pravda o práci pracovníkov odboru sociálnych vecí a rodiny? V prvom rade si myslím, že práca na odbore sociálnych vecí a rodiny nie je dostatočne známa. Táto práca nie je v mediálnom kurze a ak, tak snáď len vtedy, ak vyskočí nejaký akútny prípad, ktorý sa dá mediálne šikovne využiť s poukázaním na nedostatky v práci sociálnych pracovníkov. Pritom nikto hlbšie neskúma skutočnú príčinu vzniku problému, podmienky pre prácu sociálnych pracovníkov, ich zákonné možnosti, alebo či ich materiálne a bezpečnostné vybavenie zodpovedá súčasným rizikám sociálnej práce.

AKÁ JE TEDA PRÁCA ODBORU SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY?

Po 17 rokoch práce v tejto oblasti môžem zodpovedne povedať, že je náročná, mravenčia, menej nápadná, veľmi dôležitá a krásne ľudská. Málokto z nezainteresovaných si uvedomuje, že pre občana v hmotnej núdzi sme poslednou inštanciou (možno okrem charity), kde môže získať prostriedky na obyčajné prežitie; že vyplatenie dotácie na stravu pre dieťa môže byť zárukou jedného poriadneho jedla za deň; že príspevok na kompenzačnú pomôcku môže vrátiť ŤZP občanovi radosť zo života. Pracovníci odboru sociálnych vecí a rodiny, vedomí si zodpovednosti, že dávky a príspevky musia byť vyplatené v termíne, musia túto úlohu zvládnuť bez ohľadu na to, či má pracovník choré dieťa, napláno-

vanú dovolenku alebo problémy vo vlastnej rodine. V uvedenú sumu bola vyplatená prostredníctvom množstva drobných dávok a príspevkov, ktoré treba dôsledne zdokladovať, čo často navodzuje u žiadateľov postoj, že sme zbytočne a byrokraticky otravnými úradníkmi, zatiaľ čo pracovníci si plnia len zákonom stanovené povinnosti. Aj na tento problém však existuje riešenie.

NEOCENITEĽNÉ SKÚSENOSTI Z PRAXE

Uvedenú tvrdosť zákona môže zmierniť prístup pracovníkov odboru k občanovi. Vieme, že uvedený postoj je v súčasnosti „heslom doby“, ale myslím, že na odbore sociálnych vecí sme túto požiadavku už pred viacerými rokmi predbehli. V roku 1991, keď sa ešte len zakladali oddelenia sociálnych vecí a rodiny na bývalých obvodných úradoch a na oddelenie nastupovali noví pracovníci z rôznych oblastí, sme sa dohodli s bývalým prednostom obvodného úradu, že každý novoprijatý sociálny pracovník musí absolvovať stáž v zariadení domova dôchodcov. Išlo nám o to, aby sociálni pracovníci na úrade poznali aj inú sociálnu prácu, nielen tú za kancelárskymi dverami. Je pravdou, že niektorým pracovníčkam po takejto stáži, kde museli absolvovať všetky opatrovateľské úkony, tri dni bolo zle, ale pochopili, ako si treba prácu a klienta vážiť, lebo sú aj iné a ťažšie formy sociálnej práce, ako je naša. Myslím, že táto skúsenosť nám pomáha aj po rokoch a prenáša sa aj na novoprichádzajúcich pracovníkov.

PRÁCA „NAVYŠE“ JE SAMOZREJMOSŤOU

Ďalšou oblasťou, ktorú verejnosť často úradníkom vyčíta, je, že pracovníci získavajú zo svojej práce neoprávnený prospech. Je našim šťastím, že máme klientelu, ktorá nemôže ani vzniknúť podozrenie, že by sa takýto negatívny jav na odbore sociálnych vecí a rodiny vyskytoval. Práve naopak, málokto z verejnosti vie, že asi neexistuje sociálny pracovník na odbore, ktorý by neprispel zo svojich prostriedkov na riešenie problému občana, s ktorým zákon jednoducho nepočítal. V rámci tejto aktivity pracovníci sami zriadili na odbore provizórny sklad šatstva, cez ktorý dostali pomoc viaceré sociálne odkázané rodiny. Veľkou výhodou tejto pomoci je, že sa deje diskrétno a cez pracovníka, s ktorým sa klient osobne pozná.

RIEŠENIE PROBLÉMOV DETÍ A RODÍN

Vela ľudských osudov sa rieši na oddelení sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately. Narastajúce problémy v spoločnosti, najmä nárast počtu rozvrátených rodín, nárast kriminality, najmä kriminality mladistvých a maloletých, narastajúci počet závislých stavia pred pracovníka oddelenia sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately podstatne náročnejšie úlohy, ako zvládali doteraz. O to viac nás mrzí, keď musí napr. kolízny opatrovník tráviť čas na Okresnom súde v Senici a v Trenčíne len preto, že jedno pojednávanie je ráno a druhé až poobede a pracovníci súdu nevedia zladit' našu požiadavku, aby dávali prípady, ktoré územne patria pod ÚPSVR Nové Mesto nad Váhom, za sebou, aby sme čo najefektívnejšie využívali čas. Za pozitívne pre prácu oddelenia sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately považujeme, že sa od roku 2005 posilnilo o referát poradensko-psychologických služieb. Táto spolupráca môže priniesť vyššiu odbornú úroveň práce celého oddelenia, ako aj efektívnejšiu a rýchlejšiu pomoc pre klientov. Uvedenú víziu zatiaľ kalí, že v systemizácii sme nedostali miesto odborného pracovníka – psychológa.

Všetky narastajúce negatívne javy, ktoré sa snaží riešiť uvedené oddelenie, vyrastajú z nezdravého a nestabilného rodinného prostredia. Cieľom odboru sociálnych vecí a rodiny je podieľať sa prostredníctvom oddelenia SPODaSK nielen na riešení negatívnych prejavov jednotlivcov, ale sa aj zamerať na prevenciu rozpadu rodinného prostredia a tým predchádzať takýmto negatívnym javom.

Ešte možno jeden pohľad na oddelenie SPODaSK, ktorý väčšina spoločnosti dostatočne nepozná, a to je, že sa pracuje s klientmi, ktorí sú často problémoví, často agresívni, že vstupujeme denne do sociálne zanedbaného a často hygienicky rizikového prostredia a pracovníci majú ako jedinú ochranu svoj profesionálny

prístup ku klientovi. Myslím, že v ochrane a bezpečnosti pracovníkov sú ešte značné legislatívne rezervy.

ZDRAVOTNE POSTIHNUTÍ KLIENTI

Ďalším závažným problémom, pred ktorý sú postavení najmä pracovníci posudkového oddelenia a oddelenia peňažných príspevkov na kompenzáciu dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia (odd. PPK), je riešenie kompenzácie občanov zdravotne ťažko postihnutých. Aj keď legislatívnymi úpravami sa postupne zvyšuje suma všetkých kompenzačných dávok, teší nás, že sa zvyšuje počet žiadostí o peňažný príspevok za opatrovanie. Nie preto, že sa míňa viac peňazí zo štátneho rozpočtu, ale preto, že aj v súčasnej ekonomicky vypätej dobe sa nájdu ľudia, ktorí sa postarajú o svojich blízkych aj za cenu zníženia svojho vlastného príjmu. Tomu sa hovorí určitá obeta a táto je dobrým príkladom aj pre mladú generáciu. Uvedený príspevok často supluje nedostatočný počet sociálnych zariadení v okrese, čiastočne sanuje nedostatok peňazí na opatrovateľskú službu, čiastočne rieši aj nezamestnanosť a zachováva opatrova-

ného občana v prirodzenom prostredí. Pracovníkom uvedených oddelení prí-
zvukujeme, že ich prvoradým cieľom nie je šetrenie finančných prostriedkov, ale hľadanie vhodnej kompenzácie handicapu ŤZP občanov (samozrejme, v rámci zákonom stanovených podmienok). V tejto oblasti nás teší aj dobrá spolupráca s miestnymi organizáciami telesne postihnutých.

ODDELENIE ŠTÁTNYCH SOCIÁLNYCH DÁVOK

Oddelením, ktoré ja nazývam nádejným a perspektívnym, je oddelenie štátnych sociálnych dávok (ďalej len „odd. ŠSD). Nádejným preto, že cez toto oddelenie štát podporuje rodiny, mladé, náhradné, ale i ostatné. Je to oblasť, kde sa pravidelne zvyšujú sumy príspevkov a kde pribúda klientov. Z celkovo vyplatenej sumy na príspevky a dávky za rok (334 miliónov Sk) tvoria ŠSD 68 %. V koordinácii ŠSD v rámci EÚ a EHS, ktorá sa na úradoch rozbieha so všetkými „detskými chorobami“ novej agendy, vidíme veľkú perspektívu, ale zároveň aj náročnosť na odbornú zdatnosť a personálne posilnenie pracovníkov na tomto oddelení.

A na záver, čo by snád pomohlo pracovníkom odborov sociálnych vecí a rodiny vykonávať svoju prácu ešte lepšie:

1. **stabilita** – v oblasti legislatívnej, personálnej i organizačnej,
2. **jednoduchšia legislatíva** – ak chceme znížiť počty pracovníkov a zefektívniť štátnu správu, musí sa znížiť administratívna náročnosť, možno treba zredukovať a upraviť počet dávok a príspevkov, zabezpečenie sieťového prepojenia medzi jednotlivými spolupracujúcimi inštitúciami,
3. **trocha viac finančného, a najmä ľudského ocenenia** práce sociálnych pracovníkov.

Takýto je teda pohľad pracovníkov odboru sociálnych vecí a rodiny na vlastnú prácu. Uvedený príspevok nie je určený sociálnym pracovníkom iných sociálnych odborov, lebo oni uvedenú náročnosť práce veľmi dobre poznajú, je určený tým, ktorí majú skreslenú predstavu o sociálnej práci na odbore sociálnych vecí a rodiny.

Ing. Mgr. PETER OCHRÁNEK,
riaditeľ odboru sociálnych vecí a rodiny
ÚPSVR Nové Mesto nad Váhom

Úsek sociálnych vecí a rodiny na pracovisku Myjava

ÚPSVR Nové Mesto nad Váhom má zriadené stále detašované pracovisko Myjava, ktoré pôsobí na území okresu Myjava, ležiacom v priestore vymedzenom na severe štátnou hranicou s ČR, na západe hranicou s okresmi Skalica a Senica, na juhu s Trnavou a Piešťanmi a na východe s okresom Nové Mesto nad Váhom. Je poľnohospodárskou a lesnou krajinou s kopaničiarskym osídlením, roztrúsenými vidieckymi sídlami a hospodársko-obslužným centrom Myjavy a Brezovej pod Bradlom. V okrese je 17 obcí, 2 sídla majú štatút mesta. Podľa počtu obyvateľov je 8 obcí v kategórii od 200 do 499, 4 od 500 do 999, 3 od 1000 do 1999 a 2 mestá sú v kategórii nad 5000 obyvateľov.

Úsek sociálnych vecí a rodiny zabezpečuje nasledovné činnosti náplní:

1. POMOC V HMOTNEJ NÚDZI

V r. 2006 sme poskytovali dávky v hmotnej núdzi (DHN) priemerne mesačne 1059 žiadateľom v celkovej čiastke za rok 18 399 701 Sk. V porovnaní s r. 2005 sme zaznamenali nárast poberateľov DHN o 210 v súvislosti s účinnosťou zákona č. 310/2006 Z. z., ktorým bol novelizovaný i zákon č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi. Ten zmenil podmienky nároku na príspevok na bývanie, rozšíril sa okruh oprávnených o poberateľov starobného dôchodku. V súvislosti s uvedenou novelou museli pracovníci pomoci v čo najkratšom čase navštíviť občanov v domácnosti a zistiť, či splňajú všetky podmienky nároku na príspevok na bývanie a tiež im pomôcť pri vybavovaní a skompletizovaní žiadostí. Podkladom bol zoznam poberateľov dôchodkovej dávky zo SP, v okrese to bolo 1 900 občanov, ktorí mohli byť potenciálnymi poberateľmi príspevkov. Nebola to ľahká práca, nakoľko väčšina poberateľov dôchodkov žije na odlahľých usadlostiach, ťažko prístupných miestach, kam by sme sa v mnohých prípadoch bez pomoci miestnych obyvateľov a pracovníkov

obecných úradov ani nedostali. Náročnosť prístupu k žiadateľom dokazuje i fakt, že vo viacerých prípadoch bolo nutné, aby pracovníčka sociálnej pomoci a pracovník obecného úradu využili ako dopravný prostriedok traktor. Stretávali sme sa s rôznymi reakciami, nedôverou, i rozčarováním tých, ktorým dávka nevyšla, no i s potešením, keď dávka bola v určitej výške priznaná.

Adresnou dávkou, ktorá je určená pre deti z rodín v hmotnej núdzi a z rodín, v ktorých je príjem pod životné minimum, je dotácia na stravu, školské potreby a motivačný príspevok. V pôsobnosti úseku sme v r. 2006 poskytovali v priemere mesačne dotáciu na stravu pre deti z rodín v hmotnej núdzi a s príjmom pod ŽM 150 deťom v čiastke 60 000 Sk, na školské potreby v čiastke 130 500 Sk pre 261 detí, motivačný príspevok sme mesačne vyplátili v priemere 65 deťom vo výške 25 000 Sk. Od začiatku poskytovania dotácií neustále komunikujeme so zriaďovateľmi predškolských a školských zariadení, poskytujeme im potrebnú pomoc, na spoločných stretnutiach rozoberáme vzniknuté problémy. Zriaďovatelia sú ústretoví a spolupráca s nimi je na dobrej úrovni.

dokončenie na str. 10 ►

Nezamestnanosť v novomestskom regióne

Do regiónu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom podľa územného členenia patria okresy Nové Mesto nad Váhom a Myjava, ktoré sú súčasťou Trenčianskeho kraja. Na území regiónu Nové Mesto nad Váhom sa nachádza 47 obcí, z toho 4 mestá. Počet obyvateľov v regióne je 91 342 (stav k 31. 12. 2005). Počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva k 31. 12. 2006 predstavoval 44 801 obyvateľov.

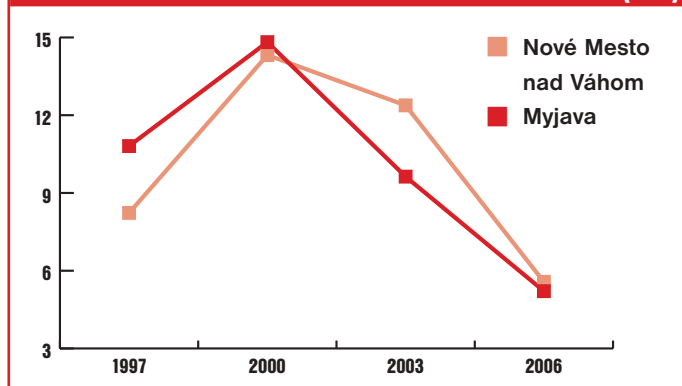
EKONOMICKÁ ŠTRUKTÚRA

Hospodársky potenciál regiónu je charakteristický silnou priemyselnou základňou. Dominantné postavenie majú v regióne strojárne podniky, podniky zamerané na elektrotechnickú výrobu a výrobu čalúneného nábytku. Predpokladom v regióne je zvyšovanie zamestnanosti. Región Nové Mesto nad Váhom susedí s Českou republikou, z čoho vyplýva, že i zamestnávateľia z ČR sa pomerne často obracajú na náš úrad s požiadavkou obsadenia pracovných miest našimi UoZ. Záujem o prácu mimo svojho bydliska, resp. v zahraničí, sa prejavuje viac u mladších uchádzačov o zamestnanie, ale nie je výnimkou ani záujem starších UoZ.

STAV A VÝVOJ NEZAMESTNANOSTI

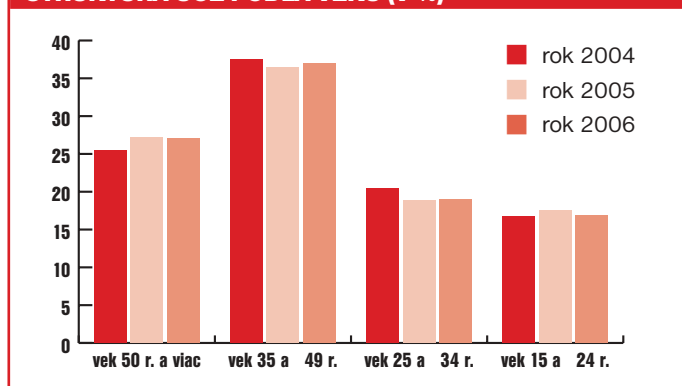
Miera nezamestnanosti v regióne dosahuje hodnoty pod celoslovenským priemerom. K 31. 12. 2006 sme evidovali celkom 2 446 UoZ, z toho 2 114 UoZ, ktorí môžu bezprostredne nastúpiť do pracovného pomeru (disponibilný počet UoZ). Miera evidovanej nezamestnanosti dosiahla 4,72 %.

MIERA EVIDOVANEJ NEZAMESTNANOSTI V REGÍONE (V %)

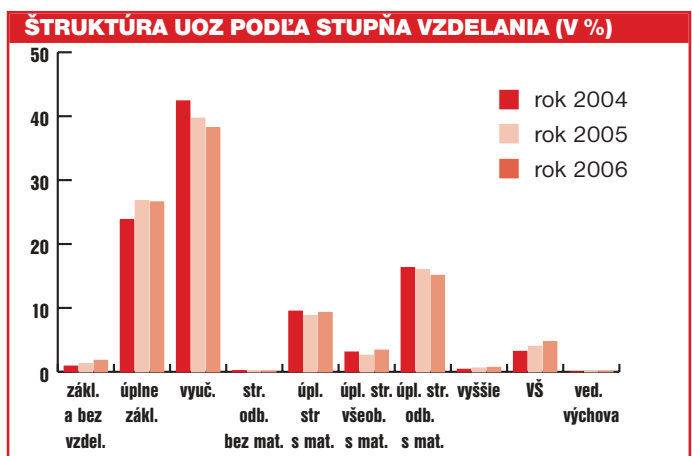

Z hľadiska vekovej štruktúry prevažujú v evidencii uchádzačov o zamestnanie UoZ vo veku od 35 do 49 rokov (v roku 2004 to bolo 37,5 % z celkového počtu, t. j. 1 701 UoZ, v roku 2005 36,5 %, t. j. 1 160 UoZ, a v roku 2006 37,0 %, t. j. 905 UoZ z celkového počtu).

ŠTRUKTÚRA UOZ PODĽA VEKU (V %)

Z hľadiska vzdelanostnej štruktúry prevažujú v evidencii vyučení v odbore (v roku 2004 táto skupina predstavovala 42,4 %, tzn. 1 925 UoZ, v roku 2005 39,7 %, tzn. 1 263 UoZ, a v roku 2006 38,2 %, teda 934 UoZ). I napriek tomu, že v jednotlivých rokoch vidíme klesajúcu tendenciu, táto skupina UoZ je stále najpočetnejšia.

Vzhľadom na mieru nezamestnanosti a možnosti uplatnenia sa na trhu práce, zaznamenávame v evidencii pomerne značný pohyb UoZ. Najväčší počet UoZ zaznamenávame v období ukončovania štúdia, najmä na stredných školách a po ukončení sezónnych prác v poľnohospodárstve, stavebníctve a lesníctve. Zmenou legislatívy sa však posunul prítok absolventov škôl do evidencie z mesiaca máj, jún na mesiac september (nárok rodičov na prídavky na deti možný do 31. 8., v prípade, ak sa nezaevidovali na ÚPSVR).

V priebehu roku 2006 bolo realizované jedno hromadné prepúšťanie, ktoré však nemalo vplyv na mieru nezamestnanosti. Z celkového počtu 2 446 UoZ k 31. 12. 2006 úrad evidoval 1 202 žien, čo predstavuje 49,14 %. Občanov vo veku 50 rokov a viac bolo k 31. 12. 2006 v evidencii 663, t. j. 27,11 %, a občanov vedených v evidencii nad 12 mesiacov bolo 1 073, čo predstavuje 43,87 % z celkového počtu UoZ k 31. 12. 2006.

ZNEVÝHODNENÍ UOZ

V roku 2006 sa postupne začali vo väčšej miere uplatňovať na trhu práce znevýhodnení UoZ so ZP obsadzovaním VPM na pozíciách napr. strážnik, upratovačka a pracovník kamerového systému pre mestskú políciu, dlhodobo evidovaní UoZ obsadzovali VPM ako pomocní robotníci v priemysle, poľnohospodárstve a službách. Pracovné uplatnenie našli i UoZ nad 50 rokov veku, a to v rôznych profesiách.

► Medzi najžiadanejšie profesie patrili:

lakovník – povrchová úprava výrobkov z kovov, lekár –psychiater, psychológ, sústružník, frézar, obsluha CNC – numericky riadené stroj, stolár, technickí pracovníci ovládajúci Aj, Nj..., administratívni pracovníci ovládajúci ►

Nj, Aj, zvárač, brusič nagulato, elektrotechnickí inžinieri, inštalatér, vodoinštalatéri, stredné riadiace kádre (majstri) ovládajúci Aj, Nj – absolventi USO, vodiči špeciálnych vozidiel – autobáger, auto s hydraulickou rukou, strojnici rýpadiel, kaderníčky, elektroinštalatéri – s oprávnením na prácu podľa vyhl. č. 718/ 2002 Z. z. o vyhradených technických zariadeniach, elektromechanici.

► Najproblematickejšie obsadzované funkcie:

strojný inžinier ovládajúci svetový jazyk (Aj alebo Nj), stolár na výrobu nábytku, učiteľ informatiky, programátor, strojník – autožeriavnik, ručný brusič a leštič, elektromechanik a oprávnením podľa vyhl. 718/2002 Z. z., operátor na CNC a NC stroje, sústružník, frézar, murár, tesár, operátor výroby – elektromechanik, operátor vstrekovacích lisov.

Situáciu v zamestnávaní UoZ riešime realizáciou národných projektov s orientáciou hlavne na skupiny znevýhodnených UoZ. Implementácia jednotlivých národných projektov začína preventívnym poradenstvom žiakov posledných ročníkov základných a stredných škôl. Pokračuje novozaevidovanými UoZ, ktorí prechádzajú individuálnym a skupinovým poradenstvom. UoZ, najmä znevýhodnení, prechádzajú odborným poradenstvom, kde spolu s odborným poradcom vypracúvajú individuálne akčné plány. Výstupom z odborného poradenstva je buď zamestnanie sa UoZ, doporučením na vzdelávanie a prípravu pre trh práce, prípadne ďalšie individuálne poradenstvo.

► § 50 príspevok na zamestnávanie znevýhodneného uchádzača o zamestnanie, pričom **za znevýhodneného UoZ sa považuje UoZ:**

Výška príspevku:

- u **podnikateľských** subjektov 42 % z celkovej ceny práce (CCP) po dobu 6 mesiacov a 26 % z CCP po dobu 9 mesiacov
- u **nepodnikateľských** subjektov 55 % z CCP po dobu 6 mesiacov a 26 % z CCP po dobu 9 mesiacov

V roku 2006 prostredníctvom tohto projektu bolo podporených **138** pracovných miest u zamestnávateľov a vyplatených **7 502 403,30 Sk**.

► **Národný projekt č. II – Podpora zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím**

► § 56 príspevok na zriadenie chránenej dielne a chráneneho pracoviska a na ich zachovanie

Výška príspevku :

- pre zamestnávateľov, ktorí vytvoria pracovné miesto v CHD, resp. v CHP, 98 650 Sk+110 980 Sk (príspevok na dodatočné náklady) = **209 630 Sk**
- pre obce, ktoré vytvoria pracovné miesto v CHD, resp. v CHP, **123 312 Sk + 86 318 Sk = 209 630 Sk**

► § 57 príspevok občanovi so zdravotným postihnutím na prevádzkovanie alebo vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti

► **výška príspevku: 209 630 Sk**

VÝVOJ POČTU UCHÁDZAČOV O ZAMESTNANIE

rok / mes.	1997	2000	2003	2006
1	3939	7610	6307	3257
2	3884	7525	6129	3051
3	3617	7372	5766	2972
4	3387	7125	5384	2796
5	3187	7010	4909	2718
6	3179	7275	4899	2691
7	3240	7314	4902	2903
8	3312	6614	4678	2598
9	3482	6341	4577	2571
10	3643	6092	4583	2415
11	3692	6123	4840	2363
12	4054	6708	5253	2446
Priemerný ročný počet UoZ	3551	6926	5186	2732

AKTIVITY PRE NEZAMESTNANÝCH

► **Národný projekt č. I – Podpora zamestnávania nezamestnaných s dôrazom na znevýhodnené skupiny na trhu práce**

► príspevok na SZČ sa poskytuje podľa § 49 v regióne Nové Mesto n/V.

► **46 859 Sk – UoZ**

► **66 588 Sk – UoZ znevýhodnený**

Najčastejšie vytvárané SZČ:

- vedenie jednoduchého a podvojného účtovníctva
- kúpa a predaj tovaru konečnému spotrebiteľovi v rámci voľnej živnosti (MO, VO)
- sprostredkovateľská činnosť v oblasti poskytovania služieb a obchodu
- búracie a pomocné stavebné práce
- upratovacie služby
- elektromontážne služby
- zámočníctvo

V roku **2006** prostredníctvom tohto projektu bolo podporených **67** UoZ, ktorí začali prevádzkovať SZČ.

► § 59 príspevok na činnosť pracovného asistenta

► **výška príspevku:**

max. 90 % z ceny práce pracovného asistenta

► § 60 príspevok na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne alebo chráneneho pracoviska a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov

► **výška príspevku**

predstavuje max. 7-násobok minimálnej ceny práce
V roku 2006 prostredníctvom tohto projektu bolo podporených:

- 16 pracovných miest podľa § 56
- 6 pracovných miest podľa § 57
- 2 pracovné miesta podľa § 59

Celkovo bolo na NP II v roku 2006 vyplatených 2 770 597 Sk.

► **Národný projekt č. III a – od 15. 3. 2006 Vzdelávanie a príprava pre trh práce a zamestnanecká prax**

► Poskytuje sa podľa § 44 zákona o službách zamestnanosti, náklady na vzdelávanie pre UoZ sa uhrádzajú:

- ▶ do výšky 100 % nákladov na prvú vzdelávaciu aktivitu,
- ▶ do výšky 75 % nákladov na druhú vzdelávaciu aktivitu,
- ▶ do výšky 50 % nákladov na každú ďalšiu vzdelávaciu aktivitu.

V roku 2006 sa vzdelávania a prípravy pre trh práce zúčastnilo spolu 133 UoZ. Celkovo bolo na NP III a v roku 2006 vyplatených 1 276 668 Sk.

- ▶ **Národný projekt č. V – Aktivácia nezamestnaných a nezamestnaných s nízkou motiváciou odkázaných na dávku v hmotnej núdzi**

- ▶ § 52 príspevok na aktivačnú činnosť

V roku 2006 prostredníctvom tohto projektu sa do aktivačnej činnosti zapojilo 801 UoZ, ktorí vykonávali AČ u subjektov (obce, školy, mimovládne organizácie, cirkvi...). Celkovo bolo na NPV v roku 2006 vyplatených 3 881 248 Sk.

- ▶ **Národný projekt č. VII A**

– v rámci regionálneho projektu NP VII A – Modernizácia a rozvoj obsahu, rozsahu, foriem a nástrojov informačných a poradenských služieb s využitím informačných technológií

Cielom je zabezpečiť klientom poskytovanie informačných a poradenských služieb novými modernými metódami, rozvojom ich obsahu, rozsahu, foriem a nástrojov.

- ▶ **Cielové skupiny:** UoZ (dlhodobo evidovaní UoZ, UoZ nad 50 rokov veku, ostatní), ZoZ, UoZ so ZP a UoZ so ZP prehodnotené SP, študenti SŠ, zamestnávateľia a občania ohrození stratou zamestnania.

- ▶ **Doba realizácie:** 1. 8. 2005 – 30. 6. 2008

- ▶ **Poskytnuté finančné prostriedky** pre obdobie implementácie NP: 1 538 475 Sk

Poskytnuté služby:

- ▶ individuálne 24 177/4 380 klientov
- ▶ skupinové 30 957/4 842 klientov

- ▶ **Národný projekt č. IX – Absolventská prax**

- ▶ § 51 príspevok na vykonávanie absolventskej praxe

V roku 2006 sa prostredníctvom tohto projektu zúčastnilo absolventskej praxe u zamestnávateľov 124 UoZ. Každému UoZ vznikol za výkon absolventskej praxe nárok na príspevok vo výške 1 700 Sk mesačne. Celkovo bolo na NP IX v roku 2006 vyplatených 1 380 636 Sk.

- ▶ **Národný projekt č. XI**

– od 30. 7. 2006 Príspevok na teoretickú a praktickú prípravu zamestnancov na získanie nových vedomostí a odborných zručností

Doteraz neevidujeme ani jednu žiadosť zamestnávateľov, ktorí by mali záujem, aby ich zamestnanci získali nové teoretické a praktické skúsenosti v súvislosti s rozbiehajúcou sa novou výrobou. Zamestnávateľ by prostredníctvom tohto projektu mohol získať finančné prostriedky vo výške 50 000 Sk na 1 zamestnanca.

SPOLUPRÁCA S OBČIANSKYMÍ ZDRUŽENIAMÍ

- ▶ **Občianske združenie DITOS, Nové Zámky**

projekt „Vytváranie prvkov prostredia podporujúceho adaptabilitu znevýhodnených skupín na trhu práce prostredníctvom využitia nových, efektívnejších postupov v oblasti zvládnutia informačných technológií“.

Zameranie projektu: vzdelávanie znevýhodnených UoZ, najmä dlhodobo nezamestnaných občanov a občanov vo veku nad 50 rokov.

- ▶ **Občianske združenie PROGRESIT, Piešťany**

– projekt „Podpora ľudských zdrojov pre zveladenie hodnôt oblasti Považského Inovca“.

Zameranie projektu: podpora samozamestnania a vytvorenia vlastnej podnikateľskej aktivity v oblasti agroturistiky a pôdohospodárstva.

- ▶ **Občianske združenie MAGNA MATER, Šurany**

projekt „Keď chceš znamená môcť“.

Zameranie projektu: vytvorenie centier pre občanov so zdravotným postihnutím prostredníctvom profesijne orientovaných pracovísk, ktoré budú poskytovať komplexné služby proaktívneho hľadania pracovného uplatnenia a ich umiestnenia na trh práce.

- ▶ **Anton Fabuš – Peter Fabuš – FABUŠ, Borčice**

projekt „Príprava uchádzačov o zamestnanie na výkon povolania u konkrétneho zamestnávateľa“.

Cielová skupina UoZ: UoZ s predchádzajúcim zamestnaním v potravinárskom priemysle, resp. v reštauračných službách.

Zameranie projektu: projekt je zameraný na pomoc pri rozvíjaní schopností jednotlivcov v pracovnom procese, pomôcť uchádzačom, uvedomiť si svoje kvality, motivovať a aktivizovať ich v sebaopoznávaní a zvyšovaní si sebavedomia. Pomocou vzdelávacích aktivít formou absolvovania poradenských aktivít a rekvalifikačných kurzov sa cieľová skupina pripraví na výkon povolania mäsiar – údenár, resp. skladník. Pilierom projektu je 8-mesačná stáž u zamestnávateľa, ktorá účastníkom napomôže k získaniu pracovných návykov. Účastníci aplikujú teoretické vedomosti nadobudnuté počas vzdelávacích aktivít v praxi pod vedením skúsených odborníkov. Počas stáže budú uchádzači oboznámení s celým procesom spracovania mäsa a mäsových výrobkov v modernom mäso spracujúcom závode, ktorý spĺňa prísne kritériá na udelenie certifikátu Európskej únie.

Počet zaradených UoZ do projektu na základe výberu cieľovej skupiny UoZ v mesiaci september 2006 – spolu 34 UoZ.

Ing. SLAVKA BAJZOVÁ,

poverená zastupovaním riaditeľa odboru SZ
ÚPSVR Nové Mesto nad Váhom

V súčasnosti je systém dávok a príspevkov v hmotnej núdzi veľmi adresný. Cieľom je motivácia prijímateľa k pracovným a vzdelávacím aktivitám. Je chápaný ako dočasná výpomoc štátu, nie ako trvalá náhrada príjmu, nevytvára závislosť na dávkach a príspevkoch.

KRITÉRIÁ STANOVUJE ZÁKON

Neskúmame dôvody, prečo sa občan ocitol v hmotnej núdzi. Je však rozhodujúce, či jeho príjem a príjem osôb, ktoré sa s ním spoločne posudzujú a žijú v spoločnej domácnosti, dosahuje alebo nedosahuje životné minimum. Je to finančná hranica, ktorú zákon presne vymedzuje a upravuje raz ročne.

Jedným z najväčších problémov je okruh spoločne posudzovaných osôb, keď sa do rodiny zarátavajú aj slobodné

o 15 %. Uvedený fakt bol zapríčinený pomerne prudkým znižovaním miery nezamestnanosti v regióne. V konečnom dôsledku sa ku koncu roka zvýšil počet poberateľov, avšak z dôvodu zmeny legislatívy v danej oblasti. Od účinnosti zákona č. 310/2006 Z. z., ktorým bol novelizovaný zákon č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení, sa zmenili podmienky nároku na príspevok na bývanie. Do systému

Pomoc tým, ktorí ju skutočne potrebujú

osoby do 25 rokov veku po skončení povinnej školskej dochádzky. Priemerný mesačný počet poberateľov dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke v mesiacoch september 2006 až február 2007 bol 2 109. Priemerná suma vyplatených dávok v uvedenom období bola 5 194 889 Sk mesačne. Štruktúra dávky sa mení mesačne. Závisí od toho, aké úsilie – druh aktivity na odstránenie stavu hmotnej núdze občan vyvinie (zákon presne stanovuje aké). Podľa toho môže získať občan jej príslušnú časť. Dokazuje to potvrdením o pracovnej činnosti, o vlastnej práci, prijme, či zaradení do evidencie a vykonávanie dobrovoľníckych prác uskutočňovaných na základe dohody s úradom práce alebo obcou, účasť na vzdelávaní a príprave pre trh práce a podobne. Od občana, ktorý žiada o pomoc v hmotnej núdzi, sa vyžaduje „vlastné pričinenie“. Tak to si občan môže zvýšiť výšku poskytovanej dávky a príspevkov o aktívny príspevok v súčasnej sume 1900 Sk mesačne, čo nie je zanedbateľná čiastka. Zároveň takto motivuje aj ďalšie spoločne posudzované osoby, čo znamená, že pri splnení podmienok má každý z nich nárok na uvedenú sumu.

ŠTRUKTÚRA DÁVOK A PRÍSPEVKOV

K 1. 1. 2007 bolo vyplácaných 516 aktívnych príspevkov. Môžeme konštatovať, že systém poskytovania dávok a príspevkov v hmotnej núdzi ľudí motivuje k oficiálnej a legálnej práci, a nie k poberaniu dávok. Za pozitívne možno považovať aj zníženie počtu poberateľov dávok a príspevkov v hmotnej núdzi v priebehu roka 2006

sa takto dostali aj poberatelia starobného dôchodku, inej dôchodkovej dávky alebo sociálneho dôchodku, ktorí dovŕšili 62 rokov veku. Zaznamenali sme prudký nárast počtu poberateľov dávok a príspevkov o 1 089 osôb. Rovnako sa zvýšil počet poberateľov ochranného príspevku. Tento vývoj uvádzame v grafe „Vývoj počtu poberateľov dávky v hmotnej núdzi a ochranného príspevku od januára 2006 do februára 2007“.

POBERATELIA

Ak sa zameriame na vývoj poberateľov dávok a príspevkov v hmotnej núdzi, tento bol na našom úrade nasledovný: Keď 2004 možno považovať za 100 %, tak 2005 zaznamenal pokles na 85 % a v 2006 opätovný rast na 104 %. Pokles poberateľov v roku 2005 je v súlade s klesajúcim percentom nezamestnaných a nárast v roku 2006 ovplyvnil počet poberateľov dávok dôchodkového zabezpečenia, ktorým vznikol nárok na príspevok na bývanie od 1. 8. 2006. Ďalším pozitívnym prínosom v oblasti riešenia hmotnej núdze bolo zavedenie dotácie pre školopovinné deti. V 2006 sme dotáciu na stravu, motivačný príspevok a dotáciu na školské potreby pre deti v hmotnej núdzi vyplatili v sume 2 481 267 Sk. Takýmto spôsobom sme zabezpečili 380 detí v rámci pôsobnosti úradu, čo predstavovalo 93 % detí v hmotnej núdzi. To v skutočnosti znamenalo, že uvedený počet detí mal školské obedy za 1 až 3 Sk.

INDIVIDUÁLNY PRÍSTUP

Pri riešení hmotnej núdze kladieme dôraz na individuálny prístup ku každému klientovi, ktorý mu má pomôcť prekonať záťažovú finančnú situáciu. Často má

občan problém už pri vyplňovaní žiadosti a rovnako problémom sa stáva predloženie príslušných dokladov pri podávaní žiadosti. Dokladovanie príjmov za posledných 12 mesiacov neraz bývalý zamestnávateľ potvrdil len s veľkými ťažkosťami. Tiež dokladovanie právoplatných rozsudkov súdov o zverení detí a určenie výživného, o rozvode manželov, o manželskom výživnom robia nemalé starosti s opätovným vybavovaním na súdoch a podobne. Občan si musí uvedomiť, že dôkazné bremeno je vždy na ňom. Ak žiada o pomoc od štátu, musí preukázať, že ju skutočne potrebuje.

UPLATŇOVANIE ZÁKONNÝCH NÁROKOV

Prekážkou pre mnohých je uplatnenie si zákonných nárokov. Aj napriek tomu, že žiadateľovi poskytneme pomoc a poučíme ho, ako a akým spôsobom danú záležitosť vybaví, nemá záujem o takýto postup. Argumentuje tým, že súdiť sa nebude, radšej nechce žiadať o pomoc v hmotnej núdzi. Najviac sa tento jav vyskytuje pri uplatnení nárokov na manželské výživné. Kladieme si teda otázku: Dokáže aj bez pomoci štátu prekonať svoju nepriaznivú situáciu, ktorú v žiadosti o pomoc v hmotnej núdzi odôvodňoval?

Veľkú pozornosť venujeme klientom seniorom. Pre mnohých je problémom prísť na úrad osobne, vyznať sa vo filozofii zákonov, pochopiť dôležitosť podkladov k rozhodnutiu, ktoré od nich vyžadujeme. Vždy dbáme na to, aby sme zbytočne nezatažovali účastníkov konania zháňaním dokladov a chodením z úradu na úrad. Doklady, ktoré môžeme k žiadosti doložiť a vyplývajú z kompetencii nášho úradu, bez zbytočných prieťahov v konaní pre klienta vybavíme.

ZNEUŽÍVANIE POMOCI A SANKCIE

Veľký dôraz kladieme na zabránenie zneužívania pomoci v hmotnej núdzi. Často bol sociálnym zisťovaním poberateľ dávky a príspevkov odhalený, že pracuje, k čomu sa aj priznal. Klamať sa neoplatí, sankcie sú bičom na týchto nepoctivcov. Staré a dobré dôveruj, ale preveruj tu platí niekoľkonásobne. Ústava SR v Čl. 39 deklaruje právo občana na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu, ako aj pri strate živiteľa, vyjadruje právo pre každého v hmotnej núdzi na takú pomoc, ktorá je nevyhnutná na zabezpečenie základných životných podmienok. Štát si túto povinnosť plní.

Bc. LÝDIA BABULICOVÁ,

vedúca odd. pomoci v hmotnej núdzi
ÚPSVR Nové Mesto nad Váhom

Starostlivosť o ťažko zdravotne postihnutého občana trochu inak

Zdravý človek ráno vstane z postele, slobodne sa rozhoduje o programe dňa. Má svoje povinnosti, pracuje, študuje, ale voľný čas prežíva podľa svojich predstáv. Nový deň má ako nový dar. Nie tak človek so zdravotným postihnutím. Je znevýhodnený vo viacerých smeroch, ktoré výrazne ovplyvňujú jeho šance na prežitie nastávajúceho dňa. Človek odkázaný na vozík vstáva s ťažkosťami, s bolesťami, ktoré má v rozličných častiach tela a ktoré už možno ani nefungujú.

DEFINÍCIA ZNEVÝHODNENIA

V čom spočíva jeho znevýhodnenie? Má obmedzenú sebestačnosť už pri nevyhnutných činnostiach – obliekaní, hygiene... Z toho vyplýva fakt, že ich môže robiť len vtedy, keď ten, kto mu je ochotný pomôcť, má na neho čas. Musí prispôbiť svoje potreby ochotnému pomocníkovi. A to je znevýhodnenie. Na toto znevýhodnenie zákon pamätá asistentskou službou. Vo väčšine prípadov, ktoré sme spoznali a riešili formou asistentskej služby, starostlivosť o postihnutého človeka zabezpečovala blízka rodina a potreby nad rámec nutných sa poskytovali len v prípade voľného času rodinných príslušníkov. Počas fungovania oddelenia posudkových činností sme spoznali takých, ktorí niekoľko rokov nevyšli zo svojho bytu, pretože im nemal kto pomôcť prekonať bariéry. Tu okrem postihnutého tela zostáva postihnutá aj duša. Rôzny druh postihnutia rôzne ovplyvňuje život človeka. Zákon o sociálnej pomoci nám ponúka viacero spôsobov pomoci, cieľom ktorej je dobro človeka, zámerne nehovorím o ťažko zdravotne postihnutom občani.

ZÁKON O SOCIÁLNEJ POMOCI

V súčasnosti denne pribúdajú žiadosti o peňažný príspevok za opatrovanie, stúpajúcu tendenciu má peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže v domoch na kopaniciach, kde kúpeľňa nikdy vybudovaná nebola. Ako pomôcť, keď za úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže podľa zákona možno považovať také zmeny, ktorými sa upravuje existujúce zariadenie v danom objekte? Pri pohovoroch s občanmi sa dozvedáme, že žiadost' podávajú z dôvodu veľkých nákladov na bývanie alebo príplatku za lieky. Narastaním počtu onkologických ochorení narastá potreba individuálnej prepravy do zdravotníckych a rehabilitačných zariadení v rámci peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla. Pri komplexnom posudzovaní žiadostí o vydanie preukazu občana s ŤZP sme mnohokrát objavili možnosť

priznania kompenzačného príspevku, ktorú sme vyriešili vydaním posudku z vlastného podnetu.

OPATROVATEĽSKÁ ČINNOSŤ

V oblasti poskytovania opatrovateľskej služby prešli kompetencie na samosprávu. Toto riešenie sa nám s odstupom času javí ako veľmi nešťastné. Obce nemajú dostatok finančných zdrojov pre poskytovanie opatrovateľskej služby a počet opatrovateliek znížili na minimum. Niektoré obce zvýšili sumu na úhradu za služby, ktorú občania nie sú schopní, resp. ochotní, platiť. Občan – človek odkázaný na pomoc inej osoby, nie však v rozsahu celodenného, osobného a riadneho opatrovania zostáva často bez pomoci. V okrese Nové Mesto nad Váhom a v oblasti Myjavy zatiaľ nepôsobí žiadny subjekt, ktorý by poskytoval prepravnú službu, na ktorú je možný príspevok v rámci zákona. V našom regióne pôsobia subjekty poskytujúce sociálne služby, či už materské školy, ktoré prijímajú deti s ťažkým zdravotným postihnutím, alebo špeciálne základné školy. Viac sa však stretávame s tým, že základné školy vzdelávajú deti s ŤZP ako integrované.

POSUDKOVÁ ČINNOSŤ

V posudkovej činnosti podľa zákona o sociálnej pomoci č. 195/1998 Z. z. je veľmi dôležitá profesionalita posudkového pracovníka, ktorý hľadá, nachádza a využíva všetky možnosti ako zdravotne postihnutému občani pomôcť, ale sú veľmi dôležité aj jeho morálne predpoklady a skúsenosti, ktoré nadobudol priamym kontaktom s ťažko zdravotne postihnutými občanmi a ich rodinami. Aj samotní rodičia a rodiny potrebovali našu pomoc, aby mohli byť zodpovednými a trpezlivými nielen opatrovatelmi, ale aj láskavými sprievodcami svojich ťažko postihnutých rodinných príslušníkov. Z tohto pohľadu sa javí úroveň našich pracovníkov veľmi dobrá. Snažia sa, aby rodičom a rodinám žijúcim v týchto náročných situáciách poskytli maximálnu pomoc možnú v medziach zákona a aj napriek napredujúcej kultúre suchopárneho individualizmu zachovali ľudský prístup. Nároč-

nú a veľakrát nepoznanú prácu v oddelení posudkových činností v Novom Meste nad Váhom a Myjave zabezpečovali v roku 2006 spolu 2 lekári a 6 sociálnych pracovníčok. Vydali sme 630 rozhodnutí, 1 368 posudkov, 1 021 preukazov občana s ŤZP, vykonali sme 600 návštev v domácnostiach a 799 kontrol dodržiavania liečebného režimu.

DLHODOBÁ STAROSTLIVOSŤ

Problematikou dlhodobej starostlivosti sa zaoberá správa Európskej komisie, kde v „Zelenej knihe“ uvádza: „Vo vzťahu k demografickým zmenám je potrebná nová medzigeneračná solidarita“. Tento dokument uznáva, že problém starnutia populácie a tým aj častejší výskyt zdravotných postihnutí sa musí naliehavo riešiť. Všetci by sme mali odpovedať na túto veľmi naliehavú otázku spoločného záujmu, akou je starostlivosť o ľudí, ktorí ju od nás potrebujú. Budúcnosť starostlivosti o postihnutých a starnúcu generáciu nemožno riešiť len v závislosti od politiky zamestnanosti. Z návštev v domácnostiach u ťažko zdravotne postihnutých sme mali možnosť zakúsiť, ako veľmi treba vyzdvihnúť spoločenský význam rodiny. Jedine rodina sa stáva domom, pod strechou ktorého možno najbezpečnejšie zvládnuť tie najťažšie a najrizikovejšie situácie. A vidíme, že účelové sociálne zariadenia chýbajú ...

ZÁKONNÉ NORMY

Prijatím nového Zákona o rodine č. 36/2005 Z. z. politici zatiaľ skončili svoju zodpovednú prácu. Avšak ešte počas parlamentnej diskusie na rôznych fórach viackrát odznela požiadavka, aby parlamentný dialóg o aktuálnych otázkach života na Slovensku pokračoval. Ak by niekto považoval túto vetu za frázu, predstavme si tú absurdnú situáciu, že by sa nemal kto o chorých a postihnutých starať. A tu ide o veľmi vzácnu vec. O kvalitu našej budúcnosti.

Aj pripravovaný nový zákon O kompenzácií sociálnych dôsledkov ŤZP sa nesie v zmene postojov – od subjektívnych k zodpovednosti za podporu sociálneho začlenenia zdravotne ťažko postihnutého občana do spoločnosti. Táto podpora sa začína v rodine.

Mgr. MARTA DRÁBOVÁ,

vedúca oddelenia posudkových činností
ÚPSVR Nové Mesto nad Váhom

► dokončenie zo str. 4

Ďalšou, nie ľahkou činnosťou je posudzovanie nároku na náhradné výživné, ktoré je poskytované štátom z dôvodu neplnenia si vyživovacej povinnosti rodičov voči svojim nezaopatreným deťom. Náhradné výživné bolo v r. 2006 vyplatené v celkovom objeme 343 819 Sk. Priemerná výška náhradného výživného na jedno dieťa bola 1200 Sk.

2. PRÍSPEVKY NA KOMPENZÁCIU SOCIÁLNYCH DÔSLEDKOV ŤAŽKO ZDRAVOTNE POSTIHNUTÝCH

Legislatívne zmeny v r. 2006 v oblasti poskytovania sociálnej pomoci občanom zdravotne postihnutým nemali vplyv na počty poberateľov peňažných príspevkov na kompenzácie. Celkovo sme vyplatili na príspevkoch na kompenzáciu a príspevku za opatrovanie 16 372 000 Sk mesačne v priemere 979 poberateľom. Zvýšenú pozornosť sme venovali poskytovaniu poradenstva a terénnej práci, nase pracovníčky sa pravidelne zúčastňovali na podujatiach poriadaných organizáciami ZŤP, s ktorými boli a sú v neustálom kontakte.

3. SOCIÁLNO-PRÁVNÁ OCHRANA A SOCIÁLNA KURATELA

Jednu z hlavných činností predstavuje sociálno-terénna práca, v rámci ktorej bolo vykonaných v r. 2006 862 šetrení. Skúsenosti a poznatky z nej boli využité pri podávaní správ na súdy a pri účasti na 372 pojednávaniach v r. 2006 (pre rozhodovanie súdov bolo úsekom spísaných 102 návrhov) a boli využité i v poradensko-výchovnej činnosti.

Problémom súčasnej doby je trestná činnosť maloletých a mladistvých, výchovné problémy a záškoláctvo. Často ide o deti z rozvrátených rodín, v ktorých sa prejavuje emocionálne chladné prostredie. Práca s nimi je náročná, vyžaduje si trpezlivosť a najmä tímovú prácu zainteresovaných (pedago-

gicko-psychologická poradňa, škola, miestna samospráva). Väčšina problémov je nahlasovaná prostredníctvom škôl, ale i rodín. Dôležité je podchytiť problém v začiatku, diagnostikovať ho a navrhnuť vhodné výchovné opatrenia. I napriek snahe pracovníkov a zainteresovaných výchovné opatrenia niekedy neplnia účel a musí dôjsť k umiestneniu dieťaťa do ústavnej starostlivosti. V rámci prevencie mladistvých a maloletých sa pracovníčky sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately zúčastňujú v spolupráci s mestskou a štátnou políciou nárazových akcií zameraných na záškoláctvo a požívanie alkoholu (2 – 3 akcie za štvrtrok).

V okrese Myjava sa nachádza hraničný prechod a sídlo úradu hraničnej a cudzineckej polície, s čím súvisí riešenie situácie maloletých bez sprievodu. Od začiatku r. 2007 sme zaznamenali nárast výskytu maloletých bez sprievodu, do konca marca 2007 sme ich umiestnili 7 (v r. 2006 sme umiestnili 3). Prácu pracovníčok SPO a Sk komplikuje v našom okrese nedostatočne vybudovaná sieť sociálnych zariadení, ako napr. krízových centier, zariadení pre matky s maloletými deťmi a pod., a absencia sídla súdu – pracovníčky musia dennodenne dochádzať na pojednávania na OS Senica.

4. ŠTÁTNE SOCIÁLNE DÁVKY

Vykonávame i štátnu správu v oblasti štátnych dávok, rozhodujeme o prídavku na dieťa, rodičovskom príspevku, o príspevku pri narodení dieťaťa, o príspevku rodičom, ktorým sa súčasne narodili 3 a viac detí, alebo ktorým sa v priebehu 2 rokov narodili dvojčatá, o príspevku na pohreb, na podporu náhradnej starostlivosti na dieťa, vykonávame sociálno-poradenskú činnosť, koordinujeme štátne sociálne dávky. V r. 2006 sme na ŠSD vyplatili celkom 66 463 185 Sk v priemere 4200 poberateľom mesačne, najväčší podiel tvoria poberatelia prídavku na dieťa v počte 3 600.

Mgr. MARTA TURANOVÁ,
úsek soc. vecí a rodiny pracovisko Myjava

Ovocie aktivačnej činnosti

Evanjelický cirkevný zbor vo Vrbovcich spolu so svojim účelovým zariadením Bétel využil možnosť aktivačných prác. Jej organizovanie prinieslo veľa vzácneho ovocia jednak pre samotnú cirkev a jej účelové zariadenie, ale i pre samotných nezamestnaných.

Ev. a. v. cirkevný zbor vo Vrbovcich vlastní v súčasnosti viacero budov, ktoré boli vrátené takmer v dezolátnom stave a bolo nevyhnutné postupne previesť ich generálnu opravu. Vďaka aktivačným činnostiam sa mohla previesť jedna z dôležitých etáp opráv budovy bývalej evanjelickej cirkevnej školy nachádzajúcej sa v susedstve kostola.

Pred kostolom sa podarilo vydlážditi veľkú plochu z kameňa, ktorý sme najskôr získali pri rozoberaní starých domov a stodôl z okolia a ktorý sme pred uložením opracovali. Aktivační pracovníci vykonávali údržbu a pravidelné čistenie budovy kostola a farskej budovy. Vďaka nim bola vymenená prepadaná strecha kultúrneho domu, ktorý je tiež vo vlastníctve cirkvi. Popri tom pravidelne kosili a udržiavali parky v okolí cirkevných budov a čistili potok pretekajúci povedľa nich. V zimnom období zo spomenutých

priestranstiev odpratávali sneh, ktorého býva v kopaničiarskom kraji mimoriadne veľa. Za pomoci aktivačných pracovníkov prijal cirkevný zbor viacero návštev zo Slovenska i zahraničia.

Aktivační pracovníci vo Vrbovcich boli užitoční aj v sociálnej oblasti, patrí tu i opatrovateľská a prepravná služba, riadi Účelové zariadenie cirkvi Bétel, ktoré sa v súčasnosti stará o 30 starších a nevládných ľudí. Pomoc vykonávali formou starostlivosti o spomenutých ľudí odkázaných na opateru. Bétel má vo svojom poslaní i organizovanie podujatí pre dôchodcov, deti, mládež a sociálne slabé rodiny. Aj v tomto smere boli aktivační pracovníci veľmi nápomocní, pomohli zorganizovať viaceré podujatia pre starších, letné tábory pre deti a mládež, výlety a zájazdy. V spolupráci s cirkevným zborom organizuje Bétel dovoz a rozdeľovanie charitatívnej pomoci zo zahraničia, aktivační pracovníci sa

podieľali na rozdeľovaní použitého šatstva a bielizne a na pridelení invalidných vozíkov a pomôcok pre chorých.

Farský úrad vo Vrbovcich spolupracoval s mnohými aktivačnými pracovníkmi (14 – 30). Týchto ľudí bolo možné rozdeliť podľa ich schopností a zručností do rôznych pracovných skupín, z ktorých mala každá na starosť nejakú činnosť a za ktorú bola aj zodpovedná. Výsledkom tohto bolo, že sa naučili aj také odborné práce, ktoré ešte dovtedy nerobili, čím si vytvorili predpoklad ľahšie sa v budúcnosti zamestnať, ale dokonca aj na založenie živnosti. Zároveň sa cirkevný zbor snažil u nich udržiavať pracovné návyky a morálku (potláčanie závislosti na alkohole, neslušného správania apod.), čím ich zároveň učil vytvárať si vo svojom živote nový rebríček hodnôt. Vďaka aktivačným prácam sa mnohí oslobodzovali od svojej osamelosti, začali si zvykať na kolektív a spoločenstvo, ako aj na blízkosť iného človeka, ktorú tak veľmi každý z nás potrebuje.

ANNA MALOŠKOVÁ, Vrbovce

Národný strategický referenčný rámec nové možnosti efektívneho čerpania štrukturálnych fondov

III. časť

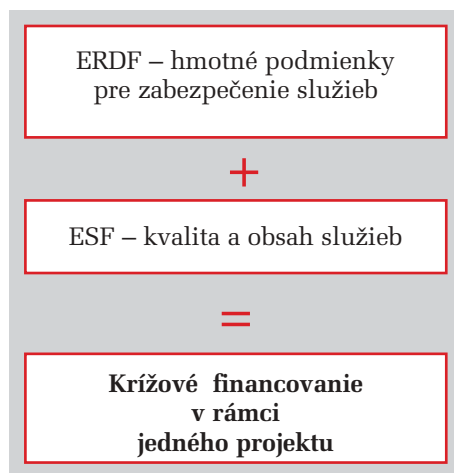
Nové programovacie obdobie 2007 – 2013 nadväzuje na skúsenosti, ktoré sme získali priamou alebo nepriamou účasťou na čerpaní štrukturálnych fondov ES v predchádzajúcom období. Na rozdiel od predchádzajúceho programovacieho obdobia jeho ciele a strategické priority dávajú možnosti komplexnejšieho a efektívnejšieho riešenia regionálnych a horizontálnych problémov. Rubrika Národný strategický referenčný rámec má ambíciu objasňovať základnú filozofiu dokumentu Národný strategický referenčný rámec, jeho jednotlivých častí, poskytnúť výkladový slovník projektových výrazov, ako aj používaných skratiek a odpovedať na otázky, týkajúce sa nového programovacieho obdobia. Základnou myšlienkou novej rubriky je priblížiť čitateľom – zamestnancom, partnerom a klientom úradov práce, sociálnych vecí a rodiny tento dokument ako výzvu a pestrú mozaiku možností.

Nové možnosti NSRR v programovom období 2007 – 2013 sa premietajú v synergii a komplementarite jeho priorit. Zmysluplné prepojenie operačných programov a krížové financovanie aktivít predkladá NSRR s cieľom zjednodušiť administratívu a priniesť komplexné riešenie problémov. V praxi to znamená, že namiesto dvoch čiastkových projektov podaných na dva riadiace orgány postačí vypracovať a podať jeden komplexný projekt, ktorého aktivity sú financované z niekoľkých štrukturálnych fondov. Ide o zásadný rozdiel od predchádzajúceho programovacieho obdobia.

SYNERGIA A KOMPLEMENTARITA PRIORÍT V RÁMCI NSRR MEDZI ERDF A ESF

Aktivity financované z ERDF sú napojené na financovanie komplementárnych aktivít z ESF, čím sa docieľa synergický efekt príspevkov z fondov. Prepojenie intervencií z ERDF a ESF v zásade spočíva v tom, že intervencie ERDF sú zamerané na zlepšenie hmotných podmienok, v ktorých sú poskytované vzdelávacie, sociálne, zdravotné a iné služby (investície do stavebných objektov a ich vnútorného vybavenia) a intervencie z ESF sú zamerané na kvalitu a obsahovú stránku týchto služieb. Koordinácia je zabezpečená vzá-

jomnou účasťou zástupcov riadiacich orgánov pre príslušné operačné programy (ďalej len OP) na ich príprave, čo umožňuje vzájomnú nadväznosť a komplementaritu nadefinovaných prioritných osí a opatrení jednotlivých OP. Konkrétne mechanizmy koordinácie pomoci na úrovni hodnotiacich, resp. výberových procesov, budú zafinancované pri príprave OP.

Jedným z predpokladov naplnenia cieľa zvýšenia kvality ľudských zdrojov je umožniť užívateľom vzdelávacích programov prístup k dostatočnému množstvu požadovaných informácií a ich uchovávanie. Z tohto pohľadu

budú intervencie z ERDF v rámci špecifickej priority „Regionálna infraštruktúra“ zamerané na podporu infraštruktúry pamätových a fondových inštitúcií na miestnej a regionálnej úrovni. Ide predovšetkým o väzby špecifických priorit uverejnených v tabuľka 1 – Komplementárne väzby priorit financovaných z ERDF a ESF na nasledujúcej strane.

Príležitosť uchádzať sa financovanie aktivít má každý právny subjekt. **Systémový prístup zafinancovanej rezortnej priority však predpokladá koordináciu aktivít v rámci rezortu tzv. národnými projektmi.**

SYNERGIA A KOMPLEMENTARITA PRIORÍT V RÁMCI NSRR MEDZI EAFRD A EFF

V programovom období 2007 – 2013 budú rozvoj vidieka a rybné hospodárstvo podporené z dvoch samostatných fondov z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre podporu rozvoja vidieka (EAFRD) a z Európskeho fondu pre rybné hospodárstvo (EFF), ktoré sú na rozdiel od programového obdobia 2004 – 2006 vyčlenené zo štrukturálnych fondov.

Národný strategický plán rozvoja vidieka definuje stratégiu rozvoja vidieka a odráža celkové smerovanie podpory rozvoja vidieka SR. Cieľom je zlepšiť konkurencieschopnosť agropotravinárskeho a lesného sektora prostredníctvom zvyšovania efektívnosti a kvality výroby so zachovaním princípov udržateľného rozvoja a princípov ekologizácie hospodárenia na vidieku. Spolu s modernizáciou, inováciou a podporou vzdelanosti sa kladie dôraz aj na vytvorenie multifunkčných poľnohospodárskych a lesníckych systémov s priaznivým dosahom na životné prostredie, prírodu a vzhľad krajiny. Globálnym cieľom je „multifunkčné poľnohospodárstvo, potravinárstvo, lesníctvo a udržateľný rozvoj vidieka“.

KOORDINÁCIA OPERAČNÝCH PROGRAMOV A PRIORITNÝCH OSÍ

Na základe dohody kompetentných útvarov Úradu vlády SR a MVRR SR bola vytvorená komisia pre koordináciu a hodnotenie vedomostnej ekonomiky v rámci súvisiacich OP a prioritných osí. **Členmi komisie pre koordináciu a hodnotenie VS sú:**

- ▶ podpredseda vlády pre vedomostnú spoločnosť, európske záležitosti, ľudské práva a menšiny;
- ▶ podpredseda vlády a minister školstva SR; minister hospodárstva SR;
- ▶ minister výstavby a regionálneho rozvoja SR;
- ▶ minister financií SR.

Do komisie sú v prípade príbuznosti vecnej problematiky a spoločných

tém prizývaní ďalší ministri, zástupcovia ministerstiev a odborníci relevantných inštitúcií. Úlohy sekretariátu a výkonného orgánu komisie plní sekcia európskej politiky Úradu vlády SR. Pre praktickú činnosť bol vypracovaný štatút komisie.

Komisia:

1. Zabezpečuje obsahovú koordináciu relevantných OP a ich prioritných osí

- ▶ OP Informatizácia spoločnosti (efektívna elektronizácia verejnej správy a rozvoj elektronických služieb, rozvoj pamäťových a fondových inštitúcií a obnova ich národnej infraštruktúry, zvýšenie prístupnosti k širokopásmovému internetu);
- ▶ OP Výskum a vývoj (výskum a vývoj, výskum a vývoj v Bratislavskom kraji, infraštruktúra vysokých škôl, infraštruktúra vysokých škôl v Bratislavskom kraji);
- ▶ OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast (podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií);
- ▶ OP Vzdelávanie (reforma systému vzdelávania a odbornej prípravy, celoživotné vzdelávanie ako základný princíp vedomostnej spoločnosti, podpora vzdelávania osôb a osobitými vzdelávacími potrebami, moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť pre Bratislavský kraj);
- ▶ OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia (podpora rastu zamestnanosti, podpora sociálnej inklúzie, podpora rastu zamestnanosti a sociálnej inklúzie v Bratislavskom kraji);
- ▶ OP Zdravotníctvo (modernizácia zdravotníckeho systému);
- ▶ OP Doprava (železničná infraštruktúra, cestná infraštruktúra (TEN-T), infraštruktúra intermodálnej prepravy);
- ▶ OP Bratislavský kraj (inovácie a informatizácia).

2. Zabezpečuje obsahový súlad a prepojenie relevantných OP a ich prioritných osí týkajúcich sa VS so strategickými dokumentmi EÚ a SR.

Jednotlivé OP musia byť pripravené v súlade s dokumentmi ako Lisabonská stratégia, ďalej Göteborgská stratégia, Národný program reforiem a Národnú stratégiu TUR.

V súlade s čl. 9(2) a čl. 37(1)(d) všeobecného nariadenia musia OP obsahovať informáciu o tom, akou mierou prispievajú k napĺňaniu cieľov Lisabonskej stratégie. Základom pre posudzovanie prispievania operačných programov k napĺňaniu cieľov Lisabonskej stratégie a Národného programu reforiem sú kategórie výdavkov uvedené v prílohe č. 4 všeobecného nariadenia. Tieto kategórie výdavkov definujú prioritné témy, ktoré sú zamerané na podporu konkurencies-

schopnosti a tvorbu pracovných miest vrátane napĺňania cieľov integrovaných usmernení pre rast a zamestnanosť na roky 2005 – 2008, t. j. ide o „lisabonské aktivity“ prispievajúce priamo k napĺňaniu cieľov Lisabonskej stratégie a Národného programu reforiem.

3. Zabezpečuje prepojenie a komplementaritu štrukturálnych fondov

Komisia sa zameriava na oblasť VS s inými nástrojmi Spoločenstva, ako sú 7. rámcový program pre vedu a výskum, Rámcový program pre konkurencieschopnosť a inovácie a iné.

4. Vypracúva časť národnej výročnej a záverečnej správy za NSRR

Komisia predkladá správu za oblasť VS.

5. Navrhuje plán horizontálnych a tematických hodnotení

Konkrétne do plánu hodnotenia centrálného koordinačného orgánu (CKO) časť súvisiacich s vedomostnou ekonomikou a vedomostnou spoločnosťou.

6. Ručí za vytvorenie štandardných kritérií a ukazovateľov

Komisia posúdi príspevok konkrétneho projektu k VS.

7. Spolupracuje s centrálnym koordinačným orgánom (ďalej len CKO)

Komisia je spolutvorcom s centrálnym koordinačným orgánom národného systému ukazovateľov za časť VS;

8. Vypracuje mechanizmus zabezpečenia synergie a komplementarity

Tieto mechanizmy sa budú týkať projektov v oblasti vzdelávania, konkurencieschopnosti a inovácií, informatizácie, vedy a výskumu.

9. Iniciuje metodickú činnosť

Komisia zabezpečuje svoju činnosť v prípade potreby vydávaním usmernení, ktoré umožňujú koordináciu VS.

Komisia môže v prípade potreby zriadiť pracovné skupiny na úrovni expertov, pri smerovaní podpory zo štrukturálnych fondov určenej na rozvoj VS pristupuje k priestorovej štruktúre centier v súlade s princípom územnej koncentrácie príspevkov definovanom v NSRR, prioritne do inovačných pólův rastu, v špecifických prípadoch do kohéznych pólův rastu, resp. mimo týchto centier.

PORADŇA NSRR

Jednou z priorit verejnej a štátnej správy je zabezpečenie bezbariérového vstupu na úrady práce, sociálnych vecí a rodiny.

Aké možnosti v tejto súvislosti ponúka NSRR?

Podľa článku 55 finálneho znenia dohody o finančnej perspektíve (CADREFIN 268/2005) a prílohy III všeobecného nariadenia sa stanovila **maximálna miera príspevku oprávnených nákladov z ERDF, ESF a KF pre všetky operačné programy v rámci cieľa Kon-**

vergencia a cieľa Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť na úrovni 85 %. Podľa článku 53, bodu 1 všeobecného nariadenia sa SR rozhodla, príspevok z fondov uplatňovať na základe financovania oprávnených verejných výdavkov na financovanie rôznych typov projektov prijímateľov v rámci cieľov Konvergencia a Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť.

Možnosti financovania výstavby bezbariérového vstupu v programovacom období 2007 – 2013 na Úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny umožňujú nasledovné operačné programy:

- ▶ **1. Regionálny operačný program, prioritná os 2. a 4. (riadiaci orgán MVRR SR)**
- ▶ **2. Operačný program Bratislavský kraj, prioritná os 1 (riadiaci orgán MV RR SR)**
- ▶ **3. Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast (riadiaci orgán MH SR)**

1. MOŽNOSTI FINANCOVANIA Z REGIONÁLNEHO OPERAČNÉHO PROGRAMU

(prioritná os 2. a 4., riadiaci orgán MV RR SR)

▶ Bezbariérový vstup Úradov práce, sociálnych vecí a rodiny:

Galanta, Prievidza, Trenčín, Komárno, Čadca, Námestovo, Martin, Ružomberok, Banská Štiavnica, Brezno, Lučenec, Revúca, Rimavská Sobota, Veľký Krtíš, Zvolen, Bardejov, Poprad, Stará Ľubovňa, Kežmarok, Vranov nad Topľou, Košice, Michalovce, Rožňava, Spišská Nová Ves, Trebišov, Piešťany, Žilina, Prešov, Stropkov, Námestovo je možné riešiť v rámci Regionálneho operačného programu alternatívami nasledovne:

1. Národným projektom „Bezbariéry I“,

- ▶ v ktorom môže byť Ústredie PSVR žiadateľ a „úrady práce“ sú partneri projektu (týka sa to 16 budov majetok štátu v správe 15 Úradov práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta, Námestovo, Banská Štiavnica, Brezno, Veľký Krtíš, Poprad, Prešov, Stropkov, Vranov nad Topľou, Michalovce, Rožňava, Trebišov, Piešťany, Martin) alebo
- ▶ úrady práce, sociálnych vecí a rodiny môžu byť individuálni žiadatelia a prijímatelia finančného príspevku zo štrukturálnych fondov.

V prípade riešenia bezbariérového vstupu Národným projektom Bezbariéry I. by bolo financovanie transparentné: kvalifikovaný odhad 7 260 000 Sk, z toho 6 171 000 Sk z ERDF, 15 % kofinancovanie projektu hradí štát.

Ing. MÁRIA ŠIMKOVÁ,

kancelária generálneho riaditeľa ÚPSVR

pokračovanie v budúcom čísle ▶

TABUĽKA 1: KOMPLEMENTÁRNE VÄZBY PRIORÍT FINANCOVANÝCH Z ERDF A ESF

PRÍLEŽITOSŤ PRE	ERDF	ESF	POPIS SYNERGIE A KOMPLEMENTARITY
Zariadenia sociálnych služieb	1.1 Regionálna infraštruktúra	3.1 Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť	... Budovanie nových zariadení sociálnych služieb, ako aj rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich zariadení sú nevyhnutné pre komplexnú podporu osôb s osobitými vzdelávacími potrebami a príslušníkov marginalizovaných rómskych komunít.
Ústredie a úrady PSVR MPSVR SR	2.1 Informatizácia spoločnosti	3.1 Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť	Rozvoj elektronických služieb, elektronizácia verejnej správy a zvýšenie prístupnosti k širokopásmovému internetu si vyžaduje znalosť využívania informačno-komunikačných technológií, ktorú podporuje v rámci rozvoja kľúčových kompetencií špecifická priorita. 3.1 Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť.
Ústredie a úrady PSVR MPSVR SR	2.2 Výskum a vývoj	3.1 Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť	...prostredníctvom komunikácie a interakcií medzi jednotlivými partnermi (výskumno-vývojová základňa, VŠ, hospodárska sféra, orgány tvoriace legislatívny rámec a regionálny rozvoj) sa umožní lepšie zapojenie ľudských zdrojov do rozvoja regiónov a inštitucionálne posilnenie vysokých škôl a inštitúcií výskumu a vývoja v rámci nadregionálnej spolupráce. Spolupráca inštitúcií výskumu a vývoja s verejnou a súkromnou sférou a priemyslom vytvorí lepší priestor na prenos nových technológií a rozvoj špičkovej odbornosti v inštitúciách výskumu a vývoja a v rámci podnikateľskej sféry.
Ústredie PSVR, MPSR	2.3 Infraštruktúra vysokých škôl	3.1 Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť	...Skutočné komplexné zvyšovanie kvality vzdelávacieho procesu priamo súvisí s investíciami do technického stavu objektov využívaných v oblasti vzdelávania. Prepojenie uvedených opatrení má vplyv na zvyšovanie konkurencieschopnosti jednotlivých vzdelávacích inštitúcií, a tým aj regiónov využívajúcich tento synergický efekt v oblasti vysokého školstva.
Ústredie a úrady PSVR	2.4 Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií	3.1 Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť	Zvýšením podpory inovácií v podnikateľskej sfére sa vytvorí priestor na využitie výsledkov výskumu a vývoja v praxi a zvýšenie dopytu po kvalitných výstupoch výskumu a vývoja, ktoré sú priamoúmerné kvalite ľudských zdrojov. Podporou budovania clustrov, sietí a inkubátorov pre začínajúcich podnikateľov sa zabezpečí využitie výskumno-vývojového potenciálu pre regionálny rozvoj.
Ústredie a úrady PSVR	3.3 Modernizácia zdravotníctva	3.1 Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť	... Samotná realizácia tréningov, vzdelávania, inovácie študijných predmetov a pod. bude realizovaná v rámci špecifickej priority 3.1 Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť financovanej z ESF.
Ústredie a úrady PSVR MPSVR SR		3.1 Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť 3.2 Podpora rastu zamestnanosti a sociálnej inklúzie	Adaptabilita pracovníkov a prevencia pred nezamestnanosťou je podporovaná prostredníctvom rozvoja kľúčových kompetencií žiakov a študentov a prispôbenie kurikula potrebám trhu práce. Podpora zamestnanosti a rovnosti príležitostí vytvára predpoklady na inklúziu osôb s osobitými vzdelávacími potrebami a príslušníkov marginalizovaných rómskych komunít. Komplementárny efekt špecifických priorít sa prejaví tým, že podpora tvorby pracovných miest prostredníctvom rozvoja podnikania je podporovaná aj prostredníctvom rozvoja kľúčových kompetencií žiakov a študentov, medzi ktoré patrí aj rozvíjanie zmyslu pre iniciatívu a podnikanie; absolventi vybavení týmito zručnosťami dokážu lepšie realizovať podnikateľské aktivity v praxi.
Zariadenia sociálnych služieb	1.1 Regionálna infraštruktúra	3.2 Podpora rastu zamestnanosti a sociálnej inklúzie	Budovanie nových zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a obstaranie ich vnútorného zariadenia ako aj rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately s cieľom zvýšenia kvality nimi poskytovaných služieb priamo súvisí s úspešnou implementáciou aktivít financovaných z ESF v oblasti rozvoja sociálnych služieb. Investície do sociálnej inklúzie marginalizovaných skupín obyvateľstva získavajú vyššiu pridanú hodnotu, ak sú prepojené so skvalitnením infraštruktúry a modernizáciou vnútorného vybavenia uvedených služieb.
Ústredie a úrady PSVR MPSVR SR	2.4 Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií	3.2 Podpora rastu zamestnanosti a sociálnej inklúzie	Opatrenia zamerané na podporu rozvoja podnikania financované z ESF majú priamy vplyv na úspešnosť intervencií špecifickej priority 2.4, keďže podporujú rozvoj ľudského kapitálu a skvalitnenie podnikateľského prostredia. Prepojenie politik zameraných na zvyšovanie zamestnanosti a konkurencieschopnosť podnikov vedie ku synergii intervencií a komplexnému zvyšovaniu pripravenosti podnikov a služieb na vstup do konkurenčného prostredia globalizovanej ekonomiky.
	2.1 Informatizácia spoločnosti 3.3 Modernizácia zdravotníctva		V rámci špecifickej priority 2.1 budú elektronizované služby verejnej správy a rozvíjané služby eGovernmentu.

Predstavujeme nových riaditeľov úradov

Mgr. DANIELA FEJOVÁ
Námestovo

vek: 42 rokov

profesionálne skúsenosti: Predchádzajúce profesionálne skúsenosti predovšetkým v práci v školstve, riadením školstva v štátnej správe, v školskej inšpekcii.

osobné ciele na poste riaditeľa: Mojm osobným cieľom je vytvoriť na úrade také podmienky, aby zamestnanci boli spôsobilí a ochotní pracovať s klientmi na vysokej profesionálnej úrovni nielen odborne, ale predovšetkým s ľudským prístupom, s maximálnym využitím ich osobného potenciálu, iniciatívy a kreativity.

Mgr. IVAN KLEBAN
Stropkov

vek: 42 rokov

profesionálne skúsenosti: 1986 – 1987 OOS Svidník, 1987 – 1991 MKS Svidník, 1991 – 1993 KDB Majerník Stropkov, 1993 – 1994 Hepex, s.r.o., Komárno, 1994 – 1999 ZŠ Turany n/Ondavou, 1999 – 2003 ved. odb. soc. vecí OÚ Stropkov, 2004 – 2006 vedúci odd. PVHN ÚPSVR Stropkov.
osobné ciele na poste riaditeľa: Vykonávanie všetkých činností v kompetencii úradu v súlade s príslušnými právnymi predpismi, skvalitnenie profesionálneho prístupu zamestnancov úradu k občanom, spolupráca so samosprávou a tretím sektorom v regióne.

Ing. JÁN KOVÁR
Senica

vek: 53 rokov

profesionálne skúsenosti: V r. 2001 – 2004 riaditeľ NÚP OÚP Senica, v r. 2004 – 2006 riaditeľ odboru služieb zamestnanosti ÚPSVR Senica.

osobné ciele na poste riaditeľa:

Aby ÚPSVR nebol občanmi vnímaný ako úrad, ale ako servisné centrum, kde sa pracovníci budú každému snažiť maximálne pomôcť a poradiť, kde dostane všetky informácie potrebné k vyriešeniu jeho problému.

Ing. VLADIMÍR ONDRIŠÍK
Považská Bystrica

vek: 51 rokov

profesionálne skúsenosti: 1980 – 1997 Považské strojárne, technik, vývojový pracovník, vedúci odd. marketingu, 1997 – 2000 PS Povzbroj, a. s., obchodný námestník a člen predstavenstva spoločnosti, 2000 – 2003 PS Grand, a. s., obchodný riaditeľ, od r. 2004 podnikateľ – živnostník.
osobné ciele na poste riaditeľa: Moderný úrad spĺňajúci štandardy EÚ, z ktorého odchádza spokojný klient.

Ing. MÁRIA POLÁČKOVÁ
Komárno

vek: 50 rokov

profesionálne skúsenosti: Vysokoškolské vzdelanie, ekonomický smer, v r. 1981 – 1992 ekonómka, 1992 – 1998 riaditeľka, 1999 – 2001 riadiaca funkcia vo finančnej spoločnosti, 2001 – 2007 štátny zamestnanec, riadiaci zamestnanec kontroly.

osobné ciele na poste riaditeľa: Prioritou bude konsolidácia vzťahov na pracovisku, presadzovanie odbornosti a kvality pri poskytovaní sociálnych služieb a služieb zamestnanosti, ktoré povedú k spokojnosti klientov.

Mgr. VLADIMÍR PRÍBELSKÝ
Galanta

vek: 36 rokov

profesionálne skúsenosti: Absolvent PF UK, odbor sociálna práca, v r. 1994 – 1996 odborný referent trhu práce, v r. 1999 – 2004 analytik na odd. APTP, od r. 2004 vzťahový manažér v UniBanke, a. s.

osobné ciele na poste riaditeľa: V oblasti zamestnanosti skvalitnenie služieb z dôvodu etablovania nových zahraničných zamestnávateľov, v oblasti soc. vecí a rodiny zvyšovanie dostupnosti a kvality služieb s dôrazom na vykonávanie opatrení sociálno-právnej ochrany detí a soc.kurately pre všetky ohrozené skupiny.

Ing. JÁN RAGAN
Vranov nad Topľou

vek: 38 rokov

profesionálne skúsenosti: Od r. 1992 pracuje v obl. služieb zamestnanosti, kde pôsobil na rôznych prac. pozíciách. V r. 1995 – 1999 bol riaditeľom OÚP vo Vranove nad Topľou.

osobné ciele na poste riaditeľa: Činnosťou úradu dosiahnuť rovnováhu na trhu práce, najmä podporou vytvárania prac. príležitostí, znižovanie počtu sociálne odkázaných, poskytovanie soc. pomoci všetkým, ktorí na ňu majú zákonný nárok, zvýšenú pozornosť venovať rodinám z hľadiska soc.-právnej ochrany detí a mladistvých.

Ing. TATIANA RANIČOVÁ
Michalovce

vek: 49 rokov

profesionálne skúsenosti: SZČO – obchodná činnosť v dvoch prevádzkach a ekonomicko-manažérske pôsobenie v obchodnej firme.

osobné ciele na poste riaditeľa: Vytvoriť funkčný systém služieb pre občanov a kvalitne zabezpečiť úlohy vyplývajúce z nariadenia vlády, s dôrazom na kvalitný výber ľudí a ich stabilizáciu, aby boli schopní odborne zvládnuť náročné úlohy, a to všetko bez straty ľudského rozmeru vo vzťahu k občanovi.

práce, sociálnych vecí a rodiny III.

Ing. MICHAL SIRKA
Poprad

vek: 51 rokov

profesionálne skúsenosti: VŠ vzdelanie ekonom. smeru, pôsobil v rozpočtovej a hospodárskej sfére na riadiacich postoch. Svoje vedomosti uplatnil aj ako súdny znalec v odbore ekonómia a manažment.

osobné ciele na poste riaditeľa: Skvalitniť, resp. vybudovať jednotlivé pracoviská na úrade k maximálnej spokojnosti klientov i zamestnancov, prostredníctvom rôznych projektov a využitia informačnej techniky skrátiť vybavovanie požiadaviek klientov s cieľom poskytnúť vyčerpávajúce informácie

Ing. JOZEF STOPKA
Prievidza

vek: 39 rokov

profesionálne skúsenosti: 1989 – 1997 ref. dopravy, vodič, ved. dopravy ŠM š. p. Handlová, 1998 – 2005 riaditeľ a. s. Agroprodukt Slovakia Handlová, a. s., 2005 – 2006 výk. riaditeľ Agrotria s. r. o. Svinná, 2006 konateľ a tech. riaditeľ IBS, s. r. o.

osobné ciele na poste riaditeľa: Zvýšenie úrovne spolupráce so samosprávou a školami, zlepšenie komunikácie zamestnancov a klientov úradu, zlepšenie pracovného prostredia a atmosféry medzi zamestnancami úradu, zlepšiť hospodárenia úradu.

Ing. ŠTEFAN ŠULEK
Banská Štiavnica

vek: 36 rokov

profesionálne skúsenosti: V r. 1992 – 2003 odborný referent na úseku sociálnych vecí, 2004 – vedúci odd. sprostredkovateľ. služieb ÚPSVR v B. Štiavnici. V r. 2005 – 2007 riaditeľ Regionálnej nemocnice, n. o..

osobné ciele na poste riaditeľa: viesť ÚPSVR tak, aby poskytoval služby na úsekoch služieb zamestnanosti a soc. vecí a rodiny na profesionálnej úrovni, aby bol verejnosťou vnímaný ako úrad orientovaný na občana, a nie ako inštitúcia, ktorá ho potrebuje pre svoju existenciu

Ing. JÚLIUS TELEK
Banská Bystrica

vek: 55 rokov

profesionálne skúsenosti: Ved. odd. budovania autom. systémov riadenia, ved. obch.-prev. úseku a tech. úseku, kontroly odboru živnostenského a ochrany spotrebiteľa OÚ, samostatný radca na odbore soc. vecí OÚ, samost. radca na odd. kontroly ÚPSVR Banská Bystrica.

osobné ciele na poste riaditeľa: Zabezpečiť poskytovanie služieb občanom na profesionálnej úrovni občanom v ťažkej životnej situácii, zabezpečenie úpravy nehnuteľností, ktorú úrad spravuje v centre mesta a sústrediť všetky služby občanom pod jednu strechu.

Mgr. PATRÍCIA TÓTHOVÁ
Dunajská Streda

vek: 37 rokov

profesionálne skúsenosti: Absolventka pedagogickej fakulty UK, učiteľka ZŠ Šamorín, ako SZČO majiteľka agentúry, skúsenosti v odbore získala na Ústredí práce, soc. vecí a rodiny v Bratislave ako hlavný radca.

osobné ciele na poste riaditeľa: Vybudovanie konkurencieschopného úradu s vysokokvalifikovaným, zodpovedným tímom, pružne reagujúcim na zmeny trhu práce, účasť na projektoch zlepšujúcich postavenie UoZ na trhu práce a prehĺbiť si skúsenosti v oblasti medzinárodnej spolupráce s partnermi v rámci EÚ.

RS DR. JÁN VACULČIAK
Lučenec

vek: 60 rokov

profesionálne skúsenosti: Vedúci oddelenia kontroly OÚP v Lučenci, vedúci odboru živnostenského a ochrany spotrebiteľa OÚ v Lučenci, generálny riaditeľ SPOOL, a. s.

osobné ciele na poste riaditeľa: Pomoc pri vytváraní a zveloďovaní už existujúcich pracovných miest v regióne, zvýšenie zamestnanosti cestou nových aktivít a za pomoci podnikateľov, ktorí žijú a pracujú v regióne, pomoc podnikateľom a SZČO v rozvoji aktivít.

Ing. MARIÁN VALENTOVIČ
Piešťany

vek: 23 rokov

profesionálne skúsenosti: Vyštudoval na fakulte Sociálno-ekonomických vzťahov TNUNI odbor Verejná správa. Pôsobil v niekoľkých spoločnostiach na rôznych pozíciách, spolupracoval vo viacerých smeroch s personalistikou i samotným ÚPSVR v Piešťanoch.

osobné ciele na poste riaditeľa: Prispieť k skvalitňovaniu služieb úradu, zlepšiť vnímanie úradu očami verejnosti, zvýšiť efektivitu práce a hospodárnosť, no hlavne pričiniť sa o znižovanie nezamestnanosti a skvalitňovanie pracovných miest v regióne.

Ing. EVA ZATKOVÁ
Trnava

vek: 40 rokov

profesionálne skúsenosti: Obvodný úrad Trnava, Okresný úrad Trnava, podnikateľská sféra.

osobné ciele na poste riaditeľa: Kvalitne zabezpečovať úlohy vyplývajúce z legislatívy, zabezpečiť funkčný systém služieb pre občanov, pričom láskavé slovo a umenie načúvať tomu druhému musí byť bežnou súčasťou našej komunikácie.

Informácie o štátnych sociálnych dávkach podľa legislatívy v SR

PRÍSPEVOK PRI NARODENÍ DIEŤAŤA

Týmto príspevkom štát prispieva na pokrytie výdavkov spojených so zabezpečením nevyhnutných potrieb novorodenca.

Nárok si uplatňuje oprávnená osoba, ktorou je:

- ▶ matka, ktorá dieťa porodila alebo
- ▶ otec dieťaťa vtedy, ak
  1. matka dieťaťa zomrela alebo bolo po matke vyhlásené pátranie, alebo
  2. dieťa mladšie ako jeden rok bolo zverené do výchovy otca na základe právoplatného rozhodnutia súdu, alebo
- ▶ osoba, ktorá prevzala dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe právoplatného rozhodnutia súdu alebo príslušného orgánu.

Príspevok pri narodení dieťaťa sa vypláca jednorazovo po narodení dieťaťa, výška príspevku na jedno dieťa je **4 460 Sk**.

Ak sa súčasne narodili dve deti alebo viac detí a dve z nich sa dožili 28 dní, zvyšuje sa príspevok o jednu polovicu uvedenej sumy na každé dieťa, ktoré sa dožilo aspoň 28 dní.

Podmienky nároku na príspevok sú:

- ▶ narodenie dieťaťa,
- ▶ trvalý pobyt oprávnenej osoby na území SR.

Oprávnená osoba si uplatňuje nárok na príspevok na základe žiadosti. Žiadosť sa podáva na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny podľa miesta trvalého pobytu oprávnenej osoby. Nárok zaniká uplynutím šiestich mesiacov od narodenia dieťaťa.

PRÍSPEVOK RODIČOM, KTORÝM SA SÚČASNE NARODILI TRI DETI ALEBO VIAC DETÍ, ALEBO KTORÝM SA V PRIEBEHU DVOCH ROKOV OPAKOVANE NARODILI DVOJČATÁ

Príspevok rodičom je dávka, ktorou štát prispieva raz za rok:

- ▶ rodičom alebo
  - ▶ osobe, ktorá prevzala deti do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe právoplatného rozhodnutia súdu,
- na zvýšené výdavky, ktoré vznikajú v súvislosti so starostlivosťou o súčasne narodené tri deti alebo v priebehu dvoch rokov opakovane narodené dvojčatá alebo viac detí súčasne.

Výška príspevku rodičom na jedno dieťa je:

- ▶ **2 420 Sk** pre dieťa do 6 rokov veku,
- ▶ **2 980 Sk** pre dieťa od 6 rokov do 15 rokov veku,
- ▶ **3 170 Sk** pre dieťa vo veku 15 rokov.

Oprávnená osoba si uplatňuje nárok na príspevok rodičom na základe žiadosti, ktorú si podá na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny podľa miesta jej trvalého pobytu, v kalendárnom roku iba raz. Prvýkrát po dovŕšení jedného roku veku detí a poslednýkrát dovŕšením 15. roku veku detí.

PRÍPLATOK K PRÍSPEVKU PRI NARODENÍ DIEŤAŤA

Príplatkom štát pripláca na zvýšené výdavky spojené so zabezpečením nevyhnutných potrieb dieťaťa, ktoré sa narodilo ako prvé dieťa, ktoré sa dožilo aspoň 28 dní.

Oprávnenou osobou je:

- ▶ matka, ktorá porodila prvé dieťa, ktoré sa dožilo aspoň 28 dní,
- ▶ otec dieťaťa, ak
  1. matka dieťaťa zomrela alebo po matke dieťaťa bolo vyhlásené pátranie, alebo
  2. dieťa, ktoré sa narodilo matke ako prvé dieťa, ktoré sa dožilo aspoň 28 dní, bolo zverené do výchovy otca na základe právoplatného rozhodnutia súdu.

Ak sa matke pri prvom pôrode narodilo viac detí súčasne, nárok na príplatok k príspevku vzniká na každé dieťa, ktoré sa dožilo aspoň 28 dní. Výška príplatku k príspevku pri narodení dieťaťa je **11 000 Sk**. Príplatok je jednorazová dávka. Nárok na príplatok k príspevku nevzniká osobe, ktorej je dieťa zverené do náhradnej starostlivosti na základe rozhodnutia príslušného orgánu alebo maloletej matke, ktorá nemá priznané rodičovské práva a povinnosti rozhodnutím súdu.

RODIČOVSKÝ PRÍSPEVOK

Týmto príspevkom štát prispieva rodičovi na zabezpečenie riadnej starostlivosti o dieťa:

- ▶ do troch rokov veku dieťaťa,
- ▶ s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom do šiestich rokov veku dieťaťa alebo
- ▶ do šiestich rokov veku dieťaťa, ktoré je zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov najdlhšie tri roky od právoplatnosti rozhodnutia súdu o zverení dieťaťa do tejto starostlivosti.

Oprávnenou osobou na uplatnenie nároku na rodičovský príspevok je:

- ▶ rodič dieťaťa alebo
- ▶ osoba, ktorej je dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov.

Výška rodičovského príspevku je **4 440 Sk** mesačne.

Rodičovský príspevok sa neposkytuje:

- ▶ ak sa riadna starostlivosť o dieťa zabezpečuje v školskom zariadení, ktoré je zaradené do siete škôl a školských zariadení a ktorému boli na dieťa poskytnuté prostriedky zo štátneho rozpočtu alebo z výnosu dane z príjmov,
- ▶ ani jednému rodičovi, ak jeden z nich má nárok na materské alebo nárok na dávku nemocenského poistenia alebo nemocenského zabezpečenia toho istého druhu v cudzine.

V prípade, ak žiadateľom o výplatu rodičovského príspevku je maloletý rodič, starší ako 16 rokov, môže mu súd priznať rodičovské práva a povinnosti vo vzťahu k osobnej starostlivosti o maloleté dieťa v prípade, ak spĺňa predpoklady, že výkon tohto práva zabezpečí v záujme maloletého dieťaťa. Ak obaja rodičia maloletého dieťaťa nemajú spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, súd ustanoví maloletému dieťaťu poručníka, ktorý bude zabezpečovať jeho výchovu, zastupovať ho a spravovať jeho majetok. Oprávnená osoba si podáva žiadosť na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny podľa miesta jej trvalého pobytu.

PRÍDAVOK NA DIEŤA

Prídavok na dieťa je štátna sociálna dávka, ktorou štát prispieva oprávnenej osobe na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa.

Oprávnenou osobou je:

- ▶ rodič nezaopatreného dieťaťa,
- ▶ osoba, ktorej je nezaopatrené dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe právoplatného rozhodnutia príslušného orgánu,
- ▶ plnoleté nezaopatrené dieťa,
  - ak niet rodiča,
  - ak má upravenú vyživovaciu povinnosť od rodičov,
  - ktoré uzavrelo manželstvo alebo
  - ktorého manželstvo zaniklo.

dokončenie na str. 24 ▶

Zo SR majú nárok na prídavok na dieťa, rodičovský príspevok a príspevok pri narodení dieťaťa, pri prvonarodenom dieťati aj príplatok k príspevku. Ale skôr, ako im SR prizná nárok na rodinné dávky, musí úrad prešetriť, či spĺňajú podmienky na výplatu dávok.

PRÁVNE PREDPISY EHP

Slovenky, ktorým sa narodí dieťa v niektorom členskom štáte EHP, majú nárok na rodinné dávky v tom štáte, kde žijú, ak splnia základné právne predpisy Spoločenstva. Nariadenia Spoločenstva majú všeobecnú právnu pôsobnosť a priamo sa uplatňujú vo všetkých členských štátoch. Členský štát vypláca Slovenkám tie dávky, ktoré vypláca podľa svojej legislatívy. Najčastejšie je to prídavok na dieťa. Niektoré štáty majú rodinnú dávku podobnú nášmu rodičovskému príspevku aj príspevku pri narodení dieťaťa.

Nárok na príspevky v zahraničí

Pri rozhodovaní o nároku na rodinné dávky je vždy dôležité, či Slovenka v tom členskom štáte pracuje, alebo či tam pracuje jej manžel. Ak je zamestnaná, považuje sa za migrujúceho pracovníka a má nárok na všetky rodinné dávky ako ženy toho istého štátu. O tieto dávky si musí požiadať na príslušnom úrade v štáte zamestnania. **Také práva má aj v tom prípade, ak je v tom štáte zamestnaný iba jej manžel.**

ROZDIELY V LEGISLATÍVACH

Nie všetky štáty majú porovnateľné rodinné dávky s našimi. Napr. niektoré štáty nemajú rodičovský príspevok (Taliansko, Veľká Británia, Holandsko, Portugalsko, Španielsko). **V takomto prípade majú slovenské mamičky nárok na takúto dávku na Slovensku, nakoľko v zahraničí im dávku podobného charakteru nemôžu vyplatiť.** Aj keď žijú dočasne v zahraničí, môžu si v tomto prípade požiadať o dávku na Slovensku, na príslušnom úrade práce, sociálnych vecí a rodiny podľa miesta trvalého pobytu. Samozrejme, aby na Slovensku takúto dávku dostali, musia splniť podmienky našej slovenskej legislatívy.

Podobne je to aj s príspevkom pri narodení dieťaťa. Ak matka žije a pracuje v zahraničí (EHS) a porodí tam dieťa, môže si o takýto príspevok požiadať tam. V prípade, že v tom štáte takáto dávka nie je, môže si v lehote 6 mesiacov o ňu požiadať na Slovensku, ale musí splniť všetky podmienky našej legislatívy.

VYROVNÁVACIA DÁVKA

Môže nastať situácia, že dávky v inom členskom štáte sú nižšie ako na Sloven-

sku. V takom prípade je možné poskytnúť občanovi doplatok, tzv. vyrovnávaciu dávku. Dávky nie je možné poberať v plnej výške duplicitne. Podrobnejšie informácie občanom poskytnú úrady práce, sociálnych vecí a rodiny.

Všetky členské štáty vyvíjajú maximálne úsilie rešpektovať a správne uplatňovať nariadenia o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia Spoločenstva. Ak v niektorých prípadoch nastanú problémy a príslušné inštitúcie nariadenia nesprávne uplatňujú, občan má právo domáhať sa svojich práv, o ktorých si myslí, že vyplývajú z príslušných nariadení Spoločenstva, súdnou cestou.

vajú z príslušných nariadení Spoločenstva, súdnou cestou.

KDE TREBA ŽIADAŤ V INÝCH ČLENSKÝCH ŠTÁTOCH O PRÍSPEVKY?

O príspevky treba požiadať na príslušných úradoch, ktoré vyplácajú rodinné dávky.

- ▶ V Českej republike: úrady práce
- ▶ V Nemecku: Spolkový úrad práce – Bundesanstalt für Arbeit
- ▶ V Rakúsku: vyplácajú prídavok na dieťa daňové úrady – Finanzamt rodičovský príspevok inštitúcia zdravotného poistenia – Krankenkasse
- ▶ V Maďarsku: Maďarská štátna pokladnica – Magyar Államkincstár
- ▶ V Írsku: Ministerstvo sociálnych vecí, spoločenstva a rodiny, odbor pre detské dávky
- ▶ V Holandsku: Banky sociálneho poistenia

AKO DLHO MÔŽU PRÍSPEVKY POBERAŤ?

Dĺžka poberania príspevkov závisí od národnej legislatívy každého štátu. Ak je kratšia ako naša slovenská, Slovenská republika doplatí zvyšné obdobie podľa našej legislatívy.

Napr.: Nemecko vypláca rodičovský príspevok (RP) dva roky, SR vypláca RP tri roky. Tak tretí rok vypláca SR, aby občan nebol ukrátený o dávku. Alebo: ČR vypláca RP štyri roky, SR tri roky. V takomto prípade by ČR vyplácala RP Slovenkám 4 roky.

Aj pri prídavku na dieťa sú dĺžky poberania príspevkov v rôznych štá-

toch rôzne. Každý štát vypláca podľa svojej legislatívy (do 16. rokov veku dieťaťa, 19. rokov a pod.).

PRÍKLADY:

1. Slovenka žije v Írsku, pracuje tam niekoľko rokov, manžela má Belgičana – bude rodiť v Belgicku, vychovávať dieťa v Írsku. Môže si niečo nárokovať na Slovensku?

Nakoľko je zamestnaná a žije v Írsku, musí si o rodinné dávky požiadať v Írsku. Írsko má prídavok na dieťa aj dávku podobnú nášmu rodičovskému príspevku. V takomto prípade je Slovensko sekundárne príslušné na výplatu rodinných dávok. Tzn., že Slovensko by vyplácalo iba vyrovnávaciu dávku do výšky našej legislatívy (zasa za predpokladu, že splní aj podmienky slovenskej legislatívy).

2. Slováci žijúci a pracujúci vo Veľkej Británii – narodí sa im tam dieťa – majú nárok na príspevky zo SR?

Aj v tomto prípade majú nárok na rodinné dávky vo Veľkej Británii. Môžu si tam požiadať o prídavok na dieťa. Ale nakoľko vo Veľkej Británii nemajú dávku podobnú nášmu rodičovskému príspevku, môžu si o RP požiadať na Slovensku.

Matka aj dieťa musí mať na Slovensku trvalý pobyt, dieťa musí mať vybavený slovenský rodný list. Po splnení všetkých ostatných podmienok môže slovenský úrad práce, sociálnych vecí a rodiny dávku priznať.

3. Slovenka sa vydala do Nemecka, nikdy tam nepracovala – porodí tam dieťa a zostane žiť s manželom Nemcom – má na niečo nárok na Slovensku?

Aj v takomto prípade si Slovenka musí požiadať o dávky v Nemecku. Nemci jej podľa nemeckej legislatívy pravdepodobne budú vyplácať prídavok na dieťa aj rodičovský príspevok. Rodičovský príspevok v Nemecku je závislý od príjmu rodičov, vypláca sa do 2 rokov veku dieťaťa. Po skončení výplaty dávky v Nemecku by Slovensko ešte rok vyplácalo RP, nakoľko podľa slovenskej legislatívy majú matky nárok na RP do 3 rokov veku dieťaťa.

V Nemecku nie je podobná dávka ako slovenský príspevok pri narodení dieťaťa. Aj o túto dávku si môže táto matka požiadať na Slovensku, kde jej ju príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny podľa miesta trvalého pobytu vypláca, ak splní všetky podmienky. Ak má prvonarodené dieťa, má nárok aj na príplatok k príspevku.

Mgr. ALÁČOVÁ MÁRIA,

odbor štátnych sociálnych dávok

8. medzinárodná burza práce v Žiline

27 zamestnávateľov z krajín Veľká Británia, Írsko, Česká republika, Holandsko, Fínsko, Španielsko, Taliansko, Maďarsko, Švajčiarsko a Nórsko, 25 slovenských zamestnávateľov, 9 partnerov siete EURES z krajín Veľká Británia, Írsko, Nórsko, Česká republika, Fínsko, Švajčiarsko, Dánsko, Taliansko a Holandsko, EUROPE DIRECT a SAIA Žilina, Žilinský samosprávny kraj a Mesto Žilina.

Hlavnými organizátormi boli Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Eures Slovensko a Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina. Zamestnávateľia, ktorí sa zúčastnili burzy (zoznam v prílohe), ponúkali spolu 2 239 voľných pracovných miest, pričom o informáciu v ich stánkoch prejavilo záujem 6 961 klientov. Podľa predbežných výsledkov a na základe zisťovania úspešnosti bolo zamestnávateľmi potvrdených 1 213 uzatvorení pracovných zmlúv, resp. pracovných príslubov. Na základe spätnej väzby, ktorá bola rozdávaná pri vstupe do priestorov konania burzy, je možné povedať, že ju navštívilo 3 630 klientov za jeden deň. Nakolko bolo odovzdaných len 513 letákov spätnej väzby pri odchode, nie je možné určiť smerodajnú štatistiku, ktorá by presne vypovedala o štruktúre návštevníkov burzy.

I napriek tomu je na základe odovzdaných údajov hodnotenie nasledovné:

- ▶ Burzy práce sa zúčastnilo 31 % mužov a 69 % žien.
- ▶ 8 % klientov bolo zamestnaných, samostatne zárobkovo činných osôb boli 3 %, študentov prišlo 17 %, najväčšiu skupinu tvorili evidovaní nezamestnaní, a to 69 %. V kategórii „iné“ sú uvedené 3 % klientov.
- ▶ Čo sa týka vekovej štruktúry, najväčší podiel – 42 %, tvorili ľudia do 30 rokov, nasleduje skupina ľudí od 30 do

50 rokov, ktorých bolo 41 % a nad 50 rokov sa zúčastnilo 17 % klientov.

- ▶ Na burzu pricestovala väčšina klientov autobusom – 55 %, následne autom – 21 %, vlakom prišlo 15 % ľudí a pešo 9 % účastníkov.

- ▶ Pokiaľ ide o propagáciu, najčastejšie sa ľudia dozvedeli o tejto akcii z úradov práce – až 68 %, „inak“ uviedlo 16 %, v rámci čoho bol uvedený internet (5 %), škola (4 %), 8 % ľudí sa o akcii dozvedelo z tlače, 4 % z rozhlasu a rovnaké percento z televízie.

- ▶ Na otázku, či majú klienti pracovné skúsenosti zo zahraničia, odpovedalo kladne 29 %, 71 % klientov skúsenosti s prácou v zahraničí nemá.

- ▶ 51 % návštevníkov uviedlo, že bol počet zamestnávateľov postačujúci, 49 % bolo nespokojných.

- ▶ S ponukou pracovných miest bolo spokojných 51 %, nespokojných bolo 49 % ľudí.

- ▶ Veľmi pozitívne hodnotili návštevníci miesto konania burzy, kde až 89 % bolo spokojných a iba 11 % nebolo spokojných.

K prekážkam, ktoré uvádzali klienti, patrili hlavne:

- ▶ pozvať viac krajín, ktoré by mohli ponúknuť viac pracovných pozícií,
- ▶ chýbali nemecky hovoriace krajiny ako Rakúsko, Nemecko, ale i ponuky zo Španielska,

- ▶ niektorým prekážalo, že na burze bolo ponúkaných málo pracovných pozícií pre ženy a starších ľudí,

- ▶ návštevníci by uvítali prehľadnejšie stánky (viac konkrétnych informácií, na stánku okrem názvu zamestnávateľa uviesť i ponúkané pracovné pozície),

- ▶ mnohí klienti požadovali väčšiu rozmanitosť ponúkaných profesií.

Podľa miesta trvalého bydliska boli na burze (podľa danej vzorky respondentov) prítomní uchádzači o prácu z nasledujúcich okresov a miest: Žilina – 218, Dolný Kubín – 19, Spišská Nová Ves – 3, Kysucké n/Mesto – 68, Ružomberok – 12, Prievidza – 2, Bytča – 28, Košice – 12, Považská Bystrica – 2, Čadca – 27, Nové Mesto n/V – 5, Púchov – 2, Martin – 22, Liptovský Mikuláš – 4, Krupina – 2, Ostatné mestá: Michalovce, Galanta, Topoľčany, Banská Štiavnica, Trstená, Turzovka, Turčianske Teplice, Bratislava, Banská Bystrica, Vrábľa, Svidník, Piešťany, Námestovo, Trenčín.

ZÁVER = SPOKOJNOSŤ

Burza mala úspech u klientov i medzi zamestnávateľmi. Tí uvádzali, že klienti sú dobre pripravení a zruční, spokojní boli aj s miestom a časom konania burzy práce. Nadviazalo sa množstvo kontaktov aj v rámci siete EURES, čo je pre jej fungovanie veľmi dôležité a mnoho účastníkov burzy práce sa vyjadrolo, že by veľmi radi participovali aj na ďalších burzách práce.

Ing. IVETA HLUCHÁ,
Ing. JELA HREUSOVÁ,
EURES Žilina

▶ Veľká Británia	▶ Holandsko	▶ LEONI AUTOKABEL SLOVAKIA, spol. s.r.o.	▶ Carry Slovakia s.r.o.
▶ Gangmasters	▶ Techwork. B.V.	▶ Mobis Slovakia s.r.o.	▶ Lion Teleservices SK
▶ Licensing Authority	▶ EMS Euro, b.v.	▶ U.S. Steel Košice, s.r.o.	▶ Slovak Telecom
▶ MPC CZ Ltd.	▶ Fínsko	▶ Bentex a.s.	▶ ECCO Slovakia, a.s. Martin
▶ The Briars Residential Care Home	▶ Opteam	▶ KINEX, a.s., Bytča/KINEX-KFL a.s., KNM	▶ EUROPE DIRECT Žilina
▶ Passim International	▶ Španielsko	▶ VISTEON Slovakia	▶ SAIA Žilina ďalší...
▶ 1st Choice Au Pairs Česká republika	▶ Blau Hotels	▶ KIA MOTORS SLOVAKIA s.r.o.	▶ Eures Írsko
▶ Plastik HT, a.s.	▶ Maďarsko	▶ G4S Security Services a.s.	▶ Eures Fínsko
▶ BUTTNER, s.r.o.	▶ Munkatárs K.F.T. Taliansko	▶ TATRAVAGÓNKA a.s.	▶ Eures Švajčiarsko
▶ Lázně Luhačovice, a.s.	▶ U.G.S. - Unlimited Global Services Srl. Švajčiarsko	▶ ELTEK ENERGY Slovakia	▶ Eures Veľká Británia
▶ TES Vsetín, s.r.o.	▶ Job Center International Nórsko	▶ MAKYTA a.s.	▶ Eures Česká republika
▶ Gebauer a Griller Kabeltechnik, s.r.o.	▶ Manpower Írsko	▶ ŽOS Vrútky a.s.	▶ Eures Dánsko
▶ Mézl a Janiček, s.r.o.	▶ Anglo Irish Beef Processors	▶ Whirlpool Slovakia, s.r.o.	▶ Eures Taliansko
▶ OKD Bastro, a.s.	▶ Carton House Hotel Slovenskí zamestnávateľia	▶ ArvinMeritor-PHA Door system, s.r.o.	▶ Eures Nórsko
▶ REMAK, a.s.	▶ VÁHOSTAV-SK, a.s.	▶ SE Bordnetze Slovakia s.r.o.	▶ Eures Holandsko
▶ Vojenský opravárenský podnik, s.p.	▶ Ness Slovakia s r.o.	▶ PSA (PCA Slovakia, s.r.o.)	▶ Eures Slovensko
▶ Železniční opravny a strojírna, s.r.o.	▶ COMP-LET s.r.o.	▶ Regrutačné stredisko Žilina Ozbroyených síl SR	▶ Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina
▶ LOSTR, a.s.		▶ T-Mobile Slovensko	▶ Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
▶ Vital Trend Group, s.r.o.		▶ METRO Cash and	▶ Mesto Žilina
			▶ Žilinský samosprávny kraj

Možností, ako svoju predstavu o práci cez leto realizovať, je v súčasnosti niekoľko. Avšak len jedna z nich zaručuje absolútnu bezplatnosť, predbežné overenie všetkých ponúkaných prác a dostupnosť na celom území Slovenskej republiky. Sieť Európskych služieb zamestnanosti – EURES. Tento nástroj, ktorý je implementovaný v rámci ústredia a úradov práce, sociálnych vecí a rodiny, poskytuje pre svojich klientov v súčasnosti takmer tisíc voľných pracovných miest sezónneho charakteru na trhoch práce „ťahajúcich“ sa cez celú Európu od Cypru, Grécka a Talianska až po Nórsko, Dánsko a Island. Stačí si vybrať, či máte radšej horúce Stredomorie alebo miernejšiu klímu severu. Treba si však vybrať skoro!

TERAZ JE TEN SPRÁVNY ČAS

Vzhľadom na to, že zamestnávateľia, ktorí hľadajú pracovné sily, či už pre svoje farmy alebo hotely, sa snažia „predzásobiť“ pracovnou silou na niekoľko mesiacov dopredu, je teraz

do krajín, kde je stále potrebné mať aj platné pracovné povolenie, ktorého vydanie taktiež trvá určitý čas. Celkový administratívny proces môže zabrať mesiace, a preto treba konať s predstihom!

zamestnávateľ na jednej strane požaduje a na strane druhej ponúka. EURES zaručuje, že to, čo je sľúbené, aj bude splnené.

Práca v hotelových komplexoch, či už animátorov alebo iného obslužného personálu, je náročná na komunikatívnosť, jazykové znalosti a trpezlivosť s klientmi týchto zariadení. Ponúkané mzdy sú spravidla nižšie ako priemer, pretože je v tomto sektore kalkulovaný faktor sprejitného, ktoré môže v konečnom dôsledku tvoriť nezanedbateľnú zložku mzdy. Práca v oblasti cestovného ruchu nie je dovolenkou, je však možnosťou ako stráviť leto v prímorskej oblasti a klíme, zarobiť si peniaze a spoznať mnoho zaujímavých ľudí z rôznych kútov Európy a sveta.

Máte záujem o sezónnu prácu v EÚ?

ten správny čas nájsť si prácu a zamestnávateľa. V júni je už neskoro a väčšina pracovných ponúk, ktorými v rámci siete EURES disponujeme, je ponúkaná práve v mesiacoch marec, apríl a okrajovo máj. Tento jav je spojený s niekoľkými špecifickými faktormi, ako je napríklad počasie, či prístup na trh práce. Keďže farmár – zamestnávateľ nikdy dopredu presne nevie, kedy sa začne zberová sezóna, ktorá a môže vzhľadom k počasiu posúvať v rámci niekoľkých týždňov, musí si byť istý, že kedykoľvek sa zber začne, bude mať potrebnú pracovnú silu. Preto najíma s veľkým časovým predstihom. Druhé špecifikum je prístup na jednotlivé trhy práce. Mnohokrát je práve pri sezónnych prácach ponúkané zamestnanie

ŠPECIFIKÁ SEZÓNNEHO ZAMESTNANIA JE POTREBNÉ ZVÁŽIŤ

Najbežnejšími sezónnymi prácami, ktoré dominujú aj v ponuke EURES, sú sezónne zbery poľnohospodárskych plodín a práca v turistickom ruchu v hotelových a reštauračných zariadeniach.

Práca v zberoch poľnohospodárskych plodín je monotónna a únavná, iná nebude. Zamestnávateľia vyžadujú usilovných pracovníkov a platia od výkonu. Požiadavky nadčasov, vstávanie skoro ráno a pracovanie do neskorého večera nie sú neobvyklé. Podmienky ubytovania sú pri prácach v poľnohospodárstve často skromné a možnosti spoločenského vyžitia obmedzené. Nie je to práca pre každého a je veľmi dôležité si prečítať, čo

Bližšie informácie k jednotlivým horeuvedeným možnostiam sú k dispozícii na webstránke www.eures.sk alebo pri osobnej návšteve v kancelárii EURES na ktoromkoľvek zo 46 úradov práce, sociálnych vecí a rodiny.

Máte záujem o sezónnu prácu v EÚ? Neváhajte, vyberte si z ponuky, ktorú vám EURES ponúka a kontaktujte svojho EURES poradcu alebo EURES asistenta na vašom úrade práce, sociálnych vecí a rodiny!

Ing. BORIS KATUŠČÁK,
poverený zastupovaním odboru
medzinárodných vzťahov
ÚPSVR

ČO AKTUÁLNE PONÚKAJÚ ÚRADY A ÚSTREDIE PRÁCE CEZ SIŤ EURES NA LETNÚ SEZÓNU 2007?

Severná Európa	
▶ Dánsko	poľnohospodárske práce na farmách
▶ Island	poľnohospodárske práce na farmách
▶ Nórsko	práca v hotelovom a reštauračnom priemysle
Južná Európa	
▶ Grécko	práca v hotelovom a reštauračnom priemysle
▶ Taliansko	práca v hotelovom a reštauračnom priemysle
▶ Cyprus	práca v hotelovom a reštauračnom priemysle
Iné krajiny	
▶ Veľká Británia	poľnohospodárske práce na farmách
▶ Holandsko	poľnohospodárske práce na farmách
▶ Nemecko	poľnohospodárske práce na farmách, práca v hotelovom a reštauračnom priemysle

■ NOVÝ PRÍSTUP REZORTOV K ČERPANIU ŠTRUKTURÁLNYCH FONDŮV

Zmluvu o vzájomnej spolupráci v oblasti implementácie fondov Európskej únie podpísali 23. marca 2007 v Bratislave jej iniciátorka – ministerka práce, sociálnych vecí a rodiny SR Viera Tomanová a minister hospodárstva SR Lubomír Jahnátek.

Ide o prvú zmluvu o spolupráci tohto typu medzi ministerstvami na Slovensku. Jej zámerom je vytvoriť nový mechanizmus, ktorý zlepši uskutočňovanie stratégií zapracovaných v ich operačných programoch na roky 2007 až 2013 predovšetkým v oblasti tvorby pracovných miest, zamestnanosti a podpory inovatívneho podnikania.

Medzirezortná spolupráca sa premietne najmä do oblasti koordinácie jednotlivých aktivít, programovania, samotnej realizácie, ako aj hodnotenia projektov či programov. Spolupráca sa zakladá na príprave a riadení národných, ale aj dopytovo orientovaných projektov. Tieto predstavujú nový balík služieb pre záujemcov so zaujímavými myšlienkami, nápadmi a chuťou na podnikanie.

Krátke správy

Vďaka Európskemu sociálnemu fondu a Európskemu fondu regionálneho rozvoja vzniknú regionálne inovačné centrá. Začínajúcim malým a stredným podnikateľom pomôžu tieto centrá získať podporu na svoje projekty, ku ktorej sa mohli doposiaľ dostať v zásade až po dvoch rokoch podnikania. Je to výborná príležitosť pre absolventov stredných škôl, odborných učilísk, ako aj vysokých škôl vytvárať nové pracovné miesta, získať príspevok na ďalšie vzdelávanie. Ide tiež o určitú formu podpory pri získaní príspevku k mzdovým nákladom. Dôležitým a určujúcim indikátorom vo všetkých projektoch je zamestnanosť – to znamená nielen pomoc zamestnanosti, ale aj jej udržanie.

Treba zdôrazniť, že táto nová iniciatíva bude slúžiť popri hlavnej prioritě, ktorou je podpora tvorby nových a udržanie existujúcich pracovných miest, aj na podporu vzdelávania a rekvalifikácie. Ďalej má byť impulzom na rozbeh nových podnikateľských subjektov. Cieľom je tiež dosiahnuť lepšiu súčinnosť, vzájomné dopĺňanie sa rezortov a zvýšenie efektu pri naplňaní spomínaných politík v nadväznosti na financovanie z Európskej únie.

Tlačová správa

Oľga Škorecová,
hovorkyňa MPSVR SR
Branislav Zvara,
hovorca MH SR

■ ODBORNÝ SEMINÁR „SÚČASNÝ STAV ZAMESTNANOSTI V REGIÓNE NOVÉ ZÁMKY“

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Nových Zámkoch organizoval dňa 15. 3. 2007 odborný seminár pre zamestnávateľov a stredné školy z okresu na tému „Súčasný stav zamestnanosti v regióne Nové Zámky“. Zúčastnilo sa ho 12 zamestnávateľov, 9 stredných škôl, zástupcovia Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory, občianskeho združenia „Mládež bez hraníc“ a riaditeľka Pedagogicko-psychologickej poradne v Nových Zámkoch.

Cieľom seminára bolo zhodnotiť vývoj na trhu práce v regióne, zdefinovať hlavné problémy dotýkajúce sa zamestnávateľov, vzdelávacích inštitúcií a v neposlednom rade úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Seminár otvorila a prítomných privítala riaditeľka ÚPSVR v Nových Zámkoch Ing. Helena Bohátová. Riaditeľka odboru služieb zamestnanosti Ing. Marta Ladziarska oboznámila prítomných s aktuálnym vývojom nezamestnanosti a štruktúrou

evidovaných uchádzačov o zamestnanie. Vývoj nezamestnanosti v našom regióne má klesajúcu tendenciu, súčasný stav predstavuje 10,20 %-nú mieru nezamestnanosti. Najvyššia miera bola v rokoch 2001 – 2002, kedy predstavovala 26 %. Z pohľadu celoslovenského meradla sa však stále nachádzame nad priemernou mierou nezamestnanosti, ktorá je 9,45 %, a v rámci poradia okresov sme až na 49. mieste. Predpokladaný vývoj na trhu práce smeruje k ďalšiemu znižovaniu miery nezamestnanosti, čo deklaruje i prognóza sociálno-ekonomickej situácie nášho regiónu, ktorá bola vypracovaná SAV, oveľa nepriaznivejšia je však situácia v štruktúre evidovaných uchádzačov. Najrizikovejším faktorom, ktorý ovplyvňuje zamestnateľnosť, je dlhodobá nezamestnanosť, viac než 50 % uchádzačov o zamestnanie je v evidencii úradu dlhšie ako 12 mesiacov. Ďalším nepriaznivým ukazovateľom je kvalifikačná štruktúra uchádzačov o prácu, ktorá sa nekryje s požiadavkami trhu práce. Kombináciou týchto faktorov vzniká na trhu práce paradoxná situácia, keď evidujeme v okrese zhruba 7 000 UoZ a 657 voľných pracovných miest priamo v regióne a ďalších 100 voľných miest na Slovensku a 650 v zahraničí, ktoré však nedokážeme obsadiť.

Ing. Andrea Houšková z oddelenia informačných a poradenských služieb ÚPSVR oboznámila prítomných s aktivitami úradu zameranými na jednej strane na vypracovanie katalógu zamestnávateľov a stredných škôl a na druhej strane zameranými na preventívne a kariérne poradenstvo na základných školách. ÚPSVR vedie v evidencii UoZ 359 absolventov, najvyšší je podiel v ekonomických odboroch, absolventov gymnázií, elektromechanikov, kuchárov, čašníkov a kozmetičiek. Najžiadanejšími profesiami sú operátori strojárkej a elektrotechnickej výroby, krajčírky, zámočníci, brusiči, vodiči, murári, stolári, ale aj kuchári, čašníci a elektromechanici. Mnohí žiaci nastupujú do odborov, v ktorých je už od začiatku jasné, že nenájdu uplatnenie, pretože takéto podniky alebo inštitúcie v regióne vôbec neexistujú a ani sa neplánujú. Určité percento absolventov nemá tiež záujem vykonávať prácu vo vyučenom odbore, ako dôvod uvádzajú, že ich zaujíma iná práca. Odbor štúdia si vybrali na základe odporúčania iných osôb (rodičov, priateľov) alebo preto, že škola bola blízko bydliska. To, či si po skončení štúdia budú môcť nájsť zamestnanie, akú majú perspektívu, zostáva mimo ich zorného uhla. Na základe uvedených skutočností vidíme úlohu ÚPSVR v prepojení škôl a podnikov v regióne. Za vhodnú formu prezentácie jednotlivých povolání považujeme exkurzie žiakov, ktorí sa rozhodujú o svojom budúcom povolání, priamo v podnikoch. Tiež plánujeme navštevovať rodičovské združenia v 8. ročníkoch ZŠ s prezentáciami o situácii na trhu práce v regióne.

V diskusii sa zástupcovia zamestnávateľov vyjadrili, že sú ochotní spolupracovať s ÚPSVR pri organizovaní exkurzií, ak úrad bude vystupovať ako organizátor tejto aktivity. Najväčší nedostatok pociťujú v technických odboroch, na trhu práce je akútny nedostatok strojárrov, elektrotechnikov, mechanikov, opravárov.

Zástupcovia škôl vidia problém v legislatíve, pretože síce existuje dostatok stredných škôl s takýmto zameraním, nie je však záujem zo strany žiakov tu študovať, momentálne financovanie v školstve je však postavené na normatíve na žiaka, bez ohľadu na ich úspešnosť pri zamestnávaní sa. Riaditelia škôl považujú za dobrú myšlienku zo strany úradu zúčastniť sa rodičovských združení s cieľom poukázať na situáciu na trhu práce, pretože najmä rodičia rozhodujú o ďalšom štúdiu svojich detí. Na druhej strane počet žiakov klesá, kým ponuky stredných škôl stúpajú. Žiaci by mali byť prijímaní na SŠ po splnení určitých kritérií, vzhľadom na systém financovania v školstve si však riaditelia nemôžu dovoliť žiaka neprijívať.

Záverly odborného seminára:
Účastníci doporujú:

- vydanie katalógu zamestnávateľov a stredných škôl, za ich účinnej spolupráce;
- v nadväznosti na to v spolupráci s ÚPSVR sa budú podieľať na organizovaní burzy práce a prezentácií stredných škôl;
- umožniť realizáciu exkurzií u zamestnávateľov, absolvovanie výstav a stretnutí s poradcami ÚPSVR;
- zriaďovateľovi stredných škôl VÚC Nitra, ale aj Ministerstvu školstva SR zohľadniť potreby trhu práce v počte prijímaných žiakov na jednotlivé stredné školy;
- Ministerstvu školstva SR v rámci školskej reformy prijať vhodné kritériá na prijímanie študentov na stredné školy podľa ich študijných výsledkov zo ZŠ.

Ing. Andrea Houšková,
ÚPSVR Nové Zámky

■ EUROPASS – UŽITOČNÁ POMÔCKA

„Ak máte záujem o túto pracovnú ponuku, pošlite nám svoj profesný životopis ...“, takto alebo podobne sa píše v mnohých ponukách práce. Ak máte skutočne záujem, nezostáva vám nič iné, ako ho poslať. Lenže ako má správne vyzeráť taký životopis? Tu som videl taký vzor, inde zasa iný, na úrade práce mi dali opäť iný atď. Ktorý je ten správny?

Ale to nie je celý problém. V dnešnej počítačovej dobe síce nie je ťažké napísať životopis na počítači a vytlačiť ho, ale nie každý vie pracovať s textovým programom tak, aby výsledok stál za to a naša vizitka mohla byť prijatá u zamestnávateľa s plnou vážnosťou.

Do tretice, čo ak potrebujem životopis v inom ako slovenskom jazyku, čo sa stáva, najmä ak chceme ísť pracovať do zahraničia.

Aj tieto problémy pomáha vyriešiť internetová stránka programu Europass – www.eurpass.cedefop.europa.eu. Poďme teda na vec. Po otvorení stránky a zvolení jazyka, v ktorom chceme so stránkou pracovať, nasleduje úvodná stránka s predstavením Europassu. Tu si v ľavom stĺpci zvolíte nápis „Europass – životopis“. Program dá na výber dva spôsoby, z ktorých si vyberiete ten, ktorý vám pri písaní životopisu viac vyhovuje. Môžete ho napísať priamo na stránke alebo stiahnuť si potrebné materiály do počítača a napísať ho mimo internetu. Ak si zvolíte písanie na stránke, otvorí sa nové okno s poučením, ako životopis správne napísať. Nasleduje osem krokov písania životopisu. Stačí len sledovať pokyny. V prvom kroku si s osobnými údajmi môžete vložiť do životopisu aj fotografiu. Potom by som upozornil najmä na popis doterajších pracovných skúseností. Okrem názvu zamestnávateľa a vašej pracovnej pozície program umožňuje uviesť aj druh činnosti zamestnávateľa, čo má význam najmä vtedy, ak to nie je jasné z jeho mena alebo názvu, a stručný popis vašej pracovnej činnosti. Čím podrobnejšie údaje, tým presnejší obraz o vás. To platí aj pri informáciách o vzdelaní a pre všetky uvádzané dátumy. Po prejdení prvých siedmich krokov si môžete v ôsmom prezrieť vaše dielo a buď si ho, vo vami zvolenom formáte, stiahnuť do počítača alebo poslať na e-mailovú schránku. Ak si chcete vypracovať životopis nezávisle na stránke, stiahnite si potrebné materiály – formulár životopisu a podrobný návod na jeho vyplnenie.

Výsledok stojí za to. Máte pekne, prehľadne a podrobne napísaný životopis bez starostí o formu a úpravu celku. Skutočne dobrá vizitka. Stránka pracuje vo všetkých jazykoch Európskej únie, takže si môžete urobiť životopis aj v inom jazyku ako našom. Len pre úplnosť, Europass nie je iba životopis. Ak potrebujete niekde preukázať svoje jazykové zručnosti, dá sa tu vypracovať aj tzv. jazykový pas. Postup je podobný ako pri životopise. Stránka Europassu nás informuje aj o ďalších dokladoch, ktoré uľahčujú pro-

fesný pohyb medzi štátmi EÚ a odkazuje na inštitúcie zaoberajúce sa podporou pohybu voľných pracovných síl a vzdelávania v EÚ.

Takže odteraz nemusíme zháňať rôzne vzory životopisov a obávať sa, či údaje v nich budú postačujúce, ale vyhľadajme internet, kliknime na tú správnu stránku a tá nám už pomôže.

Mgr. Peter Mika,
EURES poradca Michalovce

■ V PRÁCI ZANECHALA KUS SRDCA

Deň pred najväčšími kresťanskými sviatkami roka, 5. apríla 2007, vyslovil PaedDr. Ján Sihelský, generálny riaditeľ ÚPSVR, osobné poďakovanie vzácnnej žene PharmDr. Márii Krausovej, riaditeľke Detského domova „STUDIENKA“ v Bratislave, človeku s veľkým srdcom a bezhraničnou, nezištnou obetavou dušou.

Dôvodom bola rozlúčka s pani riaditeľkou, ktorá po 16 rokoch pôsobenia vo funkcii odchádza naplňať svoje ďalšie životné poslanstvo. PaedDr. Ján Sihelský jej odovzdal pamätný ďakovný list s kyticou kvetov a vyslovil obdiv, úctu a poďakovanie.

Je ťažké nájsť slová charakterizujúce túto ženu. Mária Krausová si zaslúži úprimný obdiv za svoju dlhoročnú prácu, za starostlivosť o deti a mládež v Bratislave a širšom okolí a za mnoho ďalších obetavých a záslužných skutkov. Vo funkcii riaditeľky detského domova pôsobila od 1. júla 1991. Pod jej vedením prešiel detský domov významnými transformačnými zmenami, ktoré prispeli k humanizácii podmienok života detí. Proces transformácie bol dovŕšený v marci 2005, kedy boli všetky deti presťahované do nového Detského domova na Röntgenovej ulici. V ňom sú dnes vytvorené podmienky pre ústavnú starostlivosť aj pre deti so zdravotným postihnutím a matky s deťmi. Dôležitou súčasťou detského domova je sedem profesionálnych rodín, ktoré poskytujú starostlivosť desiatim deťom.

Za všetky tie roky jej pôsobenia vo funkcii je vidieť výsledky úsilia vytvoriť deťom, ktoré sú najzraniteľnejšie a ktoré nemali to šťastie vyrastať v prirodzenom rodinnom prostredí, taký domov, aby žili v dôstojných podmienkach a pocítili, že ich má niekto rád. Aj vďaka nej sa podarilo mnohým deťom vrátiť sa naspäť do svojej pôvodnej rodiny alebo dostať sa do niektorej z foriem náhradnej rodinnej starostlivosti. Vo všetkom, čo pani riaditeľka nielen pre tieto deti urobila, zanechala kus svojho srdca.

PaedDr. Danica Lehocká,
hovorkyňa ÚPSVR

? Som zamestnaná, t. č. na rodičovskej dovolenke. Nedávno som dostala ponuku od ďalšieho zamestnávateľa na prácu. A tak sa chcem spýtať:

1. Či môžem mať počas rodičovskej dovolenky dvoch zamestnávateľov.
2. Ak by som dala u predchádzajúceho zamestnávateľa výpoveď a pracovala zatiaľ u nového zamestnávateľa, ktorý by mi dal v skúšobnej dobe výpoveď, mohla by som sa vrátiť späť na rodičovskú dovolenku? Aké podmienky tam treba splniť?
3. Môže byť nezamestnaný rodič na rodičovskej dovolenke?

v nemocnici, alebo stačí, ak budem doma PN?

3. Alebo to možno vyriešiť len tak, že ja by som nastúpila do práce, moja mama na rodičovskú dovolenku s mojou staršou dcérou, a keď budem mať rizikové tehotenstvo, pôjdem na PN, pričom moja mama zostane na rodičovskej dovolenke?

V zmysle zákonníka práce, nárok na čerpanie rodičovskej dovolenky má rodič dieťaťa alebo fyzická osoba, ktorá prevzala na základe právoplatného rozhodnutia príslušného orgánu dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť

džačovi o zamestnanie vedenému v evidencii uchádzačov o zamestnanie v určenej dĺžke, ktorý začne a bude túto činnosť vykonávať nepretržite najmenej dva roky, ak o príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť požiada písomne. Príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť sa poskytuje na úhradu nákladov súvisiacich so samostatnou zárobkovou činnosťou (ďalej len "príspevok"). Príspevok sa neposkytuje uchádzačovi o zamestnanie, ktorý je občanom so zdravotným postihnutím podľa § 9 ods. 1 písm. a), ktorému bol poskytnutý príspevok podľa § 57 a 60. Príspevok sa poskytuje vo výške najviac 100 % z 24-násobku minimálnej celkovej ceny práce platnej ku koncu kalendárneho mesiaca, ktorý predchádza kalendárnemu mesiacu, v ktorom sa príspevok poskytuje. Výška príspevku je závislá od typu regiónu oprávneného na poskytovanie štátnej pomoci podľa osobitného predpisu, od príslušnosti uchádzača o zamestnanie ku skupine znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie podľa § 8 a priemernej miery evidovanej nezamestnanosti v okrese. Pre humenský okres je to suma 88 785 Sk (znevýhodnený uchádzač o zamestnanie) a 64 122 Sk je na uchádzača o zamestnanie.

Igor Kňazovický
odbor mediálny a informačný ÚPSVR

Otázky a odpovede

Ad 1) Nárok na rodičovský príspevok neovplyvňuje počet zamestnávateľov, ale zabezpečovanie riadnej starostlivosti o dieťa. Rodičovský príspevok sa vypláca aj rodičovi, ktorý počas výkonu zárobkovej činnosti starostlivosť o dieťa zabezpečí plnoletou fyzickou alebo právnickou osobou, ak dieťa neumiestni v predškolskom zariadení, ktoré je zaradené do siete škôl a školských zariadení a ktorému boli na dieťa poskytnuté prostriedky zo štátneho rozpočtu alebo z výnosu dane z príjmov.

Ad 2) Rodič môže čerpať rodičovskú dovolenku aj prerušovane. Ak rodič splňa podmienky nároku na rodičovský príspevok, tento mu je poskytovaný do troch rokov veku dieťaťa alebo do šiestich rokov veku dieťaťa, ak má dieťa podľa posudku dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav.

Ad 3) Nárok na čerpanie rodičovskej dovolenky má každý rodič bez ohľadu, či je zamestnanec, SZČO, konateľ alebo nezamestnaný.

Bc. Jana Kovárová
odbor štátnych sociálnych dávok ÚPSVR

? Chcela by som poprosiť o radu ohľadom čerpania rodičovskej dovolenky inou osobou ako matkou. Moja dcérka má 2 roky. Narodila sa predčasne v 27. týždni tehotnosti kvôli mojej preeklampsii. Ešte stále nechodí, sama nesedí, len loží. Treba s ňou 3x denne cvičiť Vojtovku a pravidelne navštevovať odborných lekárov. Navyše má oslabenú imunitu. Chceli by sme druhé dieťa, no neviem, kto sa postará o moju dcérku, keď budem napríklad počas tehotenstva v nemocnici. Preto sa chcem spýtať:

1. Môže byť na rodičovskej dovolenke aj iná osoba ako matka, ak je matka na rizikovom tehotenstve s druhým dieťaťom?
2. Keď táto druhá osoba nastúpi namiesto mňa na rodičovskú dovolenku, musím byť hospitalizovaná

rodičov (neskoršie osvojenie dieťaťa alebo zverenie do pestúnskej starostlivosti). Taktiež nárok na rodičovský príspevok má rodič dieťaťa alebo osoba, ktorej je dieťa rozhodnutím súdu alebo príslušného orgánu zverené do náhradnej starostlivosti. Toho času zabezpečujete riadnu starostlivosť o svoje 2-ročné dieťa a poberáte rodičovský príspevok (čerpáte rodičovskú dovolenku). Pokiaľ počas poberania rodičovského príspevku budete vykonávať zárobkovú činnosť, prípadne budete PN a starostlivosť o vaše dieťa bude zabezpečovať vaša matka, naďalej budete poberať rodičovský príspevok. Nárok na rodičovský príspevok vám uvedenými zmenami nezaničí. Ak sa narodí ďalšie dieťa, pri starostlivosti o obe deti vám ako rodičovi bude patriť rodičovský príspevok. Nie je možné, aby na staršie dieťa poberala rodičovský príspevok vaša matka a na mladšie dieťa si uplatníte vy.

Bc. Jana Kovárová
odbor štátnych sociálnych dávok ÚPSVR

? Veľmi rada by som sa dozvedela niečo bližšie o poskytovaní dotácií pre začínajúcich podnikateľov, nakoľko som mala aj ja záujem uvedenú dotáciu z úradu práce, ale bolo mi povedané, že dotácie sú už pozastavené. Rada by som niečo vedela o nových podmienkach dosiahnutia dotácie na podnikanie a výška dotácie. Doteraz v sninskom okrese to bolo 88 000, lenže na nete som sa dočítala, že pre Sninu a pre znevýhodnených nezamestnaných, t. j. evidovaných na úrade práce najmenej 1 rok, majú možnosť získať výšku až 148 000 SK. Preto by som vás poprosila o podanie informácie.

Podľa zákona č. 5/2004 o službách zamestnanosti v § 49 je definovaný príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť. Podľa neho príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť sa poskytuje uchá-

? Pred rokom začal projekt pre nezamestnaných, a to možnosť dokončiť si stredoškolské vzdelanie, pokiaľ chýba k jeho dokončeniu jeden školský rok. Po voľbách roku 2006 v júni pokračovala v tomto projekte aj nová ministerka, pretože si odo mňa miestny úrad práce vyžiadal vysvedčenia z dokončených ročníkov. Dodnes som však nedostal žiadnu informáciu o ďalšom postupe. Je ešte tento projekt aktuálny?

pán Richard

Štúdium na strednej škole v poslednom ročníku príslušnej školy je jedným z nástrojov aktívnej politiky trhu práce, ktoré sa môže realizovať v rámci Národného projektu NP IIIa „Vzdelávanie a príprava pre trh práce a zamestnanecká prax“, čo niektoré úrady PSVR aj realizujú. O tom, aké druhy vzdelávania a prípravy pre trh práce (ďalej len „VzPrTP“) sa budú v tom-ktorom regióne využívať, rozhoduje výlučne príslušný úrad PSVR, ktorý pre tento účel vypracúva tzv. Regionálny plán VzPrTP, ktorý následne odsúhlasuje príslušný Výbor pre otázky zamestnanosti. Pripomínam, že na zaradenie do akéhokoľvek typu VzPrTP nie je právny nárok.

Igor Kňazovický
odbor mediálny a informačný ÚPSVR

„Podte ďalej,“ povedala staršia žena, otvárajúc dvere Rudovho nového domova. „Táto izba bude vaša a tu je spoločná kúpeľňa,“ rukou určila konečnú smer. Rudo neisto otvoril dvere.

„Bože, to je tu krásna,“ povedal si v duchu. „Keby to videla mama. Bola by spokojná, že...“ V onej úvahe si opatrne sadol na kraj váľandy, ale rýchlo, akoby pálila, z nej vyskočil na rovné nohy a postavil sa do pozoru ako na vojne, hoci vojakom nikdy nebol. Stojac ako prikovaný, neschopný urobiť krok, snažil sa vybaviť si mamu. Hoci takmer päťdesiatnik, správla sa ako malý chlapec. Tak rád by to tu mame všetko poukazoval. Aj to veľké okno, cez ktoré mu slnečné lúče dopadali rovno na tvár, akoby ho chceli poštekliť, či nedovoliť mu spomínať. Ale Rudo ich nevnímal, ba necítil ani horúčavu v tvári. Slnečné lúče topiace sa v Rudových slzavých očiach boli bezmocné, rovnako ako Rudo, nesúci ťažší kríž ako tí ostatní.

Kým zapadne slnko

POVIEDKA

„Mohol som si z nej čosi zapamätať, mal som predsa už 12 rokov,“ vyčítal si. „Možno sa mi ešte podarí vypátrať, prečo a kto ju vtedy zabil. Panebože, tak rád by som sa to dozvedel, kým...“ a opakom špinavej ruky si pretrel oči. Rozmazané slzy, stekajúce po Rudovej tvári, urobili z nej akúsi mláku. Rudo akoby to bol tužil.

„Asi som špinavý,“ povedal žene – sestričke, čo ho poslala do tejto izby, stojacej medzi dverami.

„To nič,“ odpovedala sestrička. „My sa tu o vás už postaráme. Dúfam, že sa vám bude u nás páčiť. Sú tu síce určité pravidlá, ktoré musí každý z nás rešpektovať, ale inak sme tu ako jedna rodina.“

„Rodina,“ prebehlo Rudovi hlavou. Tak veľa o tom už počul, ale na naozaj to nikdy nezažil. Mamu si nevedel vybaviť, hoci sa o to z celej sily snažil, a na otca si zase pamätal až veľmi dobre. Tak rád by bol na neho zabudol. Zbavil sa tej strašnej predstavy, ktorá mu zničila život, zapríčinila hospitalizáciu na psychiatrii, ale nešlo to. Rudo, týraný predstavou, bol takmer stále na povale. S dlhým nožom v ruke.

„Ty ho podrž a ja ho odrežem,“ povedal vtedy svojej o rok mladšej sestre.

„Nie, ja sa ho nechcem dotknúť!“ kričala Rudova sestra. „Som rada, že tam visí. Aspoň už mi dá pokoj. Nikdy viac sa ma nedotkne. Nebude chcieť, aby som ho poláskala, ako mi vždy hovoril, keď...“ nedopovedala. „Nechajme ho tam a utečme.“ A tak utiekli.

Oboch, vysilených, ich našla akási žena. Rudo si pamätá, že istý čas bývali u nej a potom sa ich domovom až do dospelosti stal detský domov. Pre Ruda a jeho sestru svitlo na lepšie časy. Pekná izba, skoro taká, aká je táto tu, len o čosi väčšia. Čistá posteľ a jedlo.

„Ach, ako som miloval bielu kávu, či kakao s chrumkavým maslovým rožkom,“ preglgne Rudo. Naozaj tú vôňu, či chuť si vie presne vybaviť dodnes. Prižmúriť oči, našpúliti ústa, naprázdno prežuť. Veď potom, čo musel už ako „dospelý“ opustiť detský domov, si to ne jeden raz vyskúšal. Kým iní sa nevedeli dočkať, kedy budú plnoletí, plní vlastných predstáv, Rudo sa toho desil. Pri tom slove mu nabiehalo zimomriavky, akoby predvídal osud. A nemýlil sa.

Strýko, čo sa ho ujal, bol tyran, možno poznačený tiež vlastnou minulosťou. A tak, ako sa to hovorí, bol Rudo, hoci už dospelý muž, viac bitý ako chleba sýty. Párkrát sa mu podarilo

dom otvoril sám, vlastným šperhákom a vošiel dnu. Narúbal dreva, zakúril aj vody nanosil. Ba zašiel aj do obchodu, aby kúpil chleba a vrecko zemiakov. Veď pozajtra, rátal, by ho mali doviesť domov, ako mi to hovoril ten chlap.

Strýko, odkázaný na Rudovu pomoc, sa očividne zmenil. Ktosi Rudovi poradil, aby sa obrátil na sociálne oddelenie, vtedy ešte obvodného úradu. A tak Rudo aj urobil.

„Teda budem mať peniaze?“

„Áno, zatiaľ, kým pre teba čosi nájdeme, dávku sociálnej pomoci,“ odpovedal kurátor. Rudo neveril vlastným ušiam.

„Myslím si, Rudko, pomenoval ho kurátor ako svojho syna, že to by bolo pre teba najlepšie. Roboty sa nebojíš, keď si bol aj v bani, ako hovoríš. Takže čo, spolu to už nejako zvládneme,“ povzbudzoval ho. A dalo by sa povedať, že aj zvládli.

Časté výjazdy sociálnych pracovníkov, na čele s kurátorom, na ktorom Rudo priam lípol, priniesli úrodu. Rudo sa nevedel dočkať kurátora, aby sa pochválil, že zajace sa mu rozmnožili. „Pán úradník, dobre ste mi urobili, keď ste mi tú samičku podarovali. Viete, obživy je tu dosť a strýkovi musím teraz variť čosi aj diétne. Predstavte si, pán úradník,“ opakoval Rudo. „Strýko je akýsi zvláštny pacient, neviem, ako mi to presne hovoril.“

Kurátor stúpil!

„Hádam len nie onkologický?“ opýtal sa.

„Áno, áno, také čosi hovoril.“

„Len to nie!“ zašomral si kurátor popod nos a pobral sa za Rudovým strýkom do domu.

„Je to tak, ako vám Rudko povedal, som naozaj ťažko chorý. Ešte že mám toho chlapca. Inak som odsúdený zahynúť. Do ústavu nepôjdem. Ja potrebujem pokoj a tam... To je ako v nemocnici. Baby sa tam okolo vás motajú a plesnúť po zadku nemôžete ani jednu. Nuž tak načo, byť sám tam, či tu. A tu je aspoň on. Je to dobrák od kosti ten náš Rudo, len smoliar. A ešte aj na mňa musel v živote natrafiť. Ach, kto to tam hore tak riadi?“ povzdychol si. „Možno, že aj dobre,“ filozofoval. „Veď o čo viac tu, o to menej tam,“ dodal a škriplavo sa rozosmial.

„Možno máte pravdu,“ dodal kurátor a nohou odsunul zaschnutú prázdnu psiu misku.

„Rudko, psíkovi nalej vody, nech sa netrápi,“ okríkol strýko Ruda.

„Tak sa tu majte dobre! Ja už musím ísť,“ rozlúčil sa kurátor a zamieril k autu.

Napriek tomu, že práca sociálneho kurátora človeka zocelí, Rudov prípad bol predsa len iný.

„Čo bude s tým chalaniskom,“ hovoril si, keď sa dozvedel, že Rudov strýko zomrel a Rudo prišiel o strechu nad hlavou, ale aj strýkov dôchodok, ak už nie o milovanú osobu. „Ako ▶

mu pomôcť? Zákony sú neúprosné, ale dodržanie ich následností Ruda zabije. Nie je predsa možné zamestnať psychickú či fyzickú trosku, s polovicou žalúdka a nijakým vzdelaním. Jediné riešenie by tam bolo. Invalidný dôchodok! A tak sa Rudo dostal zase do teplej postele, do nemocnice.

Len čo sa trocha udomácnil, musel odchádzať. Blížila sa zima a on nemal kde hlavu zložiť. Nový problém vyriešilo náhodne voľné miesto v domove opatrovateľskej služby. Prvé silnejšie mrazy, zafúkané ulice, plné nervózných ľudí, signalizovali, že sa blížia Vianoce. Rudo obklopený zvláštnou nostalgiou spomínal na kamarátov a sestru. Napriek tomu, že si pre ňu a jej druhu odsedel v base, chýbala mu, ba mal pocit, že jej už odpustil.

„Keby tak prišla, navštívila ma,“ rojčil v predstavách. Rudov sen sa splnil. Rudova sestra, opantaná vidinou Rudových peňazí, prišla.

„Ja sa o neho postarám! Je to predsa môj brat, nenechám ho cez Vianoce

u vás!“ rozkrikovala sa, v snahe presvedčiť Ruda o svojej sesterskej láske. Nasledovali podpisy kompetentných, s cieľom vyhovieť ich spoločnému želaniu, napriek zlej predtuche, ktorá sa naplnila hneď, ako sa minulí Rudove peniaze. A tak sa začala kovať dlhá reťaz, poskladaná z ohniviek Rudovho pobytu na ulici, doma, v nemocnici, znova v DOS-e, ba aj v novootvorenom azylovom dome, kde sa Rudo nemohol akosi uchytiť medzi seberovnými. Konflikty so spolubývajúcimi ho vyhnali na ulicu a odtiaľ znova na sociálne oddelenie, vyhľadať pána úradníka, sociálneho kurátora.

„Nuž čo s tebou, Rudo,“ povzdychol si kurátor. „Vieš, čo som sa za teba nao-rodoval?“

„Viem, viem pán úradník, ale ja...“

„Nič mi nehorov!“ okríkol ho kurátor. „Aj ty si dobrá podšívka!“

Rudo stál ako odsúdenec, čakajúci na rozsudok. Bol by prijal hádam už aj smrť. S hlavou ovisnutou ako prezretý stravec hrozna sa zrazu vzpriamril.

„Tak takto by sa to dalo urobiť, pán kurátor?“

„Neviem, ale pokúsím sa.“ A tak sa Rudovým domovom stali blízke kopance. Jeho nové ubytovanie nieslo veľké riziká. Veď už bol známy ako chalan z detského domova, či basista, ale aj pacient liečený na psychiatrii, či konfliktný človek. Nič moc na kádrový posudok. Ale predsa to bol človek!

Medzi tým, čo Rudo vošiel dnes do svojej izby v novom domove, prešlo veľa času. Času, ktorý akoby sa proti Rudovi vzpriechil.

„To robí to slnko. Slzia vám oči,“ povedala sestra v snahe presvedčiť Ruda o tom, že nevidí, ako plače. „Nebojte sa, však ono zapadne a zajtra vám sem dám závesy.“ Rudo jej neodpovedal, hütajúc.

„Ešte to by mi chýbalo, aby zapadlo, konečne mi vyšlo, ale dokedy?“

MÁRIA POMAJBOVÁ,

soc. pracovníčka referátu PPS
ÚPSVR Nové mesto nad Váhom

► dokončenie zo str. 16

Výška prídavku na jedno dieťa je **540 Sk** mesačne.

Nezaopatrené dieťa podľa tohto zákona je dieťa do skončenia povinnej školskej dochádzky, najdlhšie do dovŕšenia 25 rokov veku, ak:

- sa sústavne pripravuje na povolanie štúdiom alebo
- sa nemôže sústavne pripravovať na povolanie štúdiom, alebo vykonávať zárobkovú činnosť pre chorobu alebo úraz.

Nezaopatrené dieťa je aj dieťa, ktoré je neschopné sa sústavne pripravovať na povolanie, alebo vykonávať zárobkovú činnosť pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav, najdlhšie do dovŕšenia plnoletosti. Nezaopatrené dieťa nie je dieťa, ktorému vznikol nárok na invalidný dôchodok. Oprávnená osoba si podáva žiadosť na ÚPSVR podľa miesta jej trvalého pobytu.

PRÍSPEVKY NA PODPORU NÁHRADNEJ STAROSTLIVOSTI O DIEŤA

Štát podporuje náhradnú starostlivosť o dieťa, ak náhradnú starostlivosť o dieťa vykonáva osobne fyzická osoba na základe právoplatného rozhodnutia súdu.

Štát v náhradnej starostlivosti o dieťa poskytuje tieto druhy príspevkov

Nezaopatrenému dieťaťu

- Jednorazový príspevok pri zverení do náhradnej starostlivosti, určený je na podporu zabezpečenia základného osobného vybavenia dieťaťa, najmä na zabezpečenie

jeho ošatenia, obuvi, hygienických potrieb, nevyhnutného nábytku a iných vecí na uspokojenie potrieb dieťaťa. Výška jednorazového príspevku je **8 840 Sk**.

- Jednorazový príspevok pri zániku náhradnej starostlivosti, určený je na podporu osamostatnenia sa dieťaťa. Výška jednorazového príspevku je **22 100 Sk**.

- Opakovaný príspevok dieťaťu, nárok má maloleté dieťa aj plnoleté nezaopatrené dieťa, ktoré naďalej žije v domácnosti s fyzickou osobou, ktorá do dosiahnutia plnoletosti bola jeho náhradným rodičom. Výška opakovaného príspevku dieťaťu je **3 320 Sk**, ak má dieťa príjem, tak vo výške rozdielu medzi sumou opakovaného príspevku dieťaťu a príjmom dieťaťa.

Náhradnému rodičovi

- Opakovaný príspevok náhradnému rodičovi je určený na podporu vykonávania osobnej starostlivosti o dieťa, ktoré má náhradný rodič zverené do náhradnej starostlivosti. Výška opakovaného príspevku náhradnému rodičovi je **4 440 Sk** mesačne. Ak sa náhradný rodič osobne stará o tri deti a viac detí, ktoré sú súrodenci, opakovaný príspevok náhradnému rodičovi sa zvyšuje o 3 000 Sk mesačne.

- Osobitný opakovaný príspevok náhradnému rodičovi je určený na podporu vykonávania osobnej starostlivosti o dieťa zverené do náhradnej starostlivosti, ktoré je občan s ťažkým zdravotným postihnutím. Výška osobitného opakova-

ného príspevku je **1 740 Sk** na každé dieťa, ktoré je občan s ŤZP.

Žiadosti si uplatňujú oprávnené osoby (náhradný rodič alebo nezaopatrené dieťa) na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny podľa miesta trvalého pobytu náhradného rodiča.

PRÍSPEVOK NA POHREB

Príspevok na pohreb je jednorazová štátna sociálna dávka, ktorou štát prispieva na úhradu výdavkov spojených so zabezpečením pohrebu zomretého. Oprávnená osoba na uplatnenie nároku na príspevok je plnoletá fyzická osoba, ak spĺňa podmienky nároku podľa zákona o príspevku na pohreb.

Podmienky nároku na príspevok sú

- zabezpečenie pohrebu oprávnenou osobou,
- trvalý pobyt alebo prechodný pobyt oprávnenej osoby na území SR,
- trvalý pobyt zomretého v čase smrti na území SR alebo prechodný pobyt zomretého v čase smrti na území SR a pochovanie zomretého na území SR, ak mal v čase smrti prechodný pobyt na území SR.

Výška príspevku na pohreb je **2 300 Sk**. Oprávnená osoba si uplatňuje nárok na príspevok na pohreb na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny príslušnom podľa miesta posledného trvalého pobytu alebo prechodného pobytu zomretého.

Všetky vzory žiadostí možno získať na www.employment.gov.sk.

Bc. JANA KOVÁROVÁ

odbor štátnych sociálnych dávok ÚPSVR

VÝROK HUB-BARDA	čínske obytné plavidlo	začiatok tajničky	poves	Slovan	symetrá-la	pomôcky: Marat, Medea, nopál,	spájal zvära-ním	športová potreba	značka pokrmového tuku	značka čistiacieho prášku	EČV V. Kríša	pomôcky; sampan	má vo svojej moci	sadili semená do pôdy	lásóno-va man-želka (mytol.)	
nevý-datne						znetvor						osem, po česky				
vodný melón						2. časť tajničky										
prípra-vuj cestu					sliedi						surovina na výro-bu piva					
cestovný preukaz				Kórea, po česky							trvale					
značka astátu			dochyt'						cukria							
nehro-madil			druh paprik					mohla	vypesto-vaná zo semena					3. časť tajničky	francúz-sky revo-lucionár	
	strašil						psota							značka americcia		
druh kaktusu	nekričia (expr.)						šupinaté obaly semien						osobné zámeno			
správca emirátu					priletí dnu								úspech			
požije ako potravu				dozrie-vala						americká step						
dvoj-hláska			naša rieka						malá reportáž							
ostrovy tvoriace atol			kyprilo pôdu					dôstojní-ci								bývalý názov Thajska
posteľná prikrývka							zapatro-šil							znížený tón e		
ukoná						silim	nepohol					lyže				
	slonie zuby				hádzal									ženské meno		
číslovka	klesalo				Euskal-dunak									včeli produkt		
skratka auto-nómnej oblasti				pobiehal										vyraz		
prestal nosiť				morský živočích										časť tváre		
vyhynutá kočov-nička			mužské meno						vedľa							cieva v tele, ktorou prúdi krv
pláta			potom					chumáč	obyvateľ Trácie					častica		
somár								číslovka						prúd		
								krídlo budovy							rímskych 6	
								plošná miera							predložka	
																oválna krivka
																žací nástroj

Tajnička – marec 2007:
Keď hovoríme, že na každého raz príde, občasne zabúdame na seba.
(Ružička)

Dar-nedar

V rozprávke O múdrej dievčine hlavná hrdinka (ani oblečená - ani nahá, prichádzajúca ani pešky - ani vozmo) prináša bohatému miestnemu vládcovi a sudcovi dar-nedar: párik holúbkov, ktoré pri odovzdávaní uletia. Krása a etika ukrytá v symbolike.

Všetci by sme mali bohatým a vládnucim dávať iba dary-nedary. Darovaním prejavíť úctu a súčasným nedarováním ich nekorumpovať - aby sa mohli rozhodovať neovplyvnene.

Veď dar (ak je to dar, a nie úplatok) by nikoho nemal zaväzovať. Z hľadiska morálky sú totiž najhodnotnejšie anonymné dary. Alebo dar tomu, kto sa mi nemá ako revanšovať.

Kedysi bývalo zvykom pri narodení dieťaťa niečo mu vložiť do perinky. Prispeli príbuzní, známi, ale aj susedia a predovšetkým krstní rodičia. Niektorí vložili groš, iní zlatku. A tí chudobnejší aspoň vajíčko, jablčko, alebo hoci len za hrst' zrníka obilia, maku, či prosa (čo bolo myslené ani nie tak ako dar, ale skôr ako symbol - pranie zdravia a bohatstva).

Totíž darovať niečo tomu bezmocnému, nemohúcemu a odkázanému na ostatných vraj prinášalo šťastie, ale predovšetkým, jednoducho sa to patrilo! A navyše keď to obdarovanča bolo aj také drobučké a milučké. Ale obdarovali sa nielen nemluvičatá, ale aj iní, ktorí to potrebovali - tí bezmocní, nemohúci, či odkázaní na ostatných.

A akákoľvek pochybnosť o účelnosti, či zmysle daru bola zmietnutá zo stola: „Ako by to bolo... Ako by sme vyzerali...“ a najmä: „Patrí sa.“

To, čo sa patrí a čo nepatrí, bývalo kedysi veľmi významné tabu, ktoré ďalekosiahlo pôsobilo na etiku a morálku. (Dnes, v období ranozbohatlíckeho raja sa to zdá absurdné, ale bývali časy, že ľudia ani slova neprehovorili so zlodejom, či zločincom a dokonca ani s členmi jeho rodiny! Jednoducho sa to nepatrilo.)

V tých časoch sa ani sa nikto nepokúšal meniť, či stavať sa proti tomu, čo sa patrilo, alebo nepatrilo. A to jednoducho preto, lebo sa to nepatrilo. Dnes už je to iné. Zvyky, solidarita a súdržnosť sa stratili v haravare dejinných zvrátov. Razí sa heslo: „Každý sme zodpovedný sám za seba!“ - a zároveň, žiaľ, aj: „A iba sám pred sebou.“ A platí etická norma: „Čo je naše, to je najmä moje, a čo je moje, do toho nikoho nič.“

Aj na dary sa už pozerá inak „Charita? Samozrejme! - Ak je spojená s dobrou reklamou... Ale darovať len tak, nič - poníť niečo niekomu odkázanému na iných? To si treba poriadne uvážiť! Čo keď ho tým zvedieme z cesty, uspíme jeho aktivitu a naučíme ho prijímať cudzie riešenia, namiesto hľadania vlastného? Veď pravidelné a opakované dary človeka zbavujú aktivity! Neuškodíme mu vlastne takým darom? Aj biblia hovorí, že je lepšie naučiť človeka ryby loviť, než mu ich zopár darovať na večeru!“

A, žiaľ, treba uznať, že všetko je to pravda. Nie síce celá, ale pravda. Napokon, zvykli sme si dnes už aj na to, že celá, komplexná pravda nie je (ale vôbec) mediálne atraktívna. Polopravda vyznie údernejšie! Tak načo sa trápiť s objektivnosťou?

Zdôvodniť sa dá všetko. Aj škodlivosť daru pre nemluviča. Ale - len tak, medzi nami - patrí sa to?

Dušan Brindza

Ilustrácia: Roman Humaj

Pracovné ponuky v EÚ

Vážení čitatelia, nakoľko počet redakčných príspevkov nám rastie a počet redakčných strán zatiaľ nie, rozhodli sme sa po zrelej a zodpovednej úvahe využiť plochu, na ktorej ste v našom časopise doteraz mohli nájsť krátky výber z ponuky voľných pracovných miest v rámci EÚ, na

uverejňovanie iných rubriík. Zoznam oveľa väčšieho množstva pracovných miest nájdete na stránke nášho úradu www.upsvar.sk, zložka eures, alebo priamo na stránke www.eures.sk.

Vaša redakcia

V prítomí športovej haly prebiehajú posledné prípravy pred začatím a otvorením brán 8. medzinárodnej burzy práce v Žiline pre širokú verejnosť.

Záujemcovia o zamestnanie všetkých vekových kategórií sa na začiatku veľmi disciplinovane „tlačili“ pri hlavnom vchode do žilinskej športovej haly.

Boli sme pri tom

22. marca tohto roku zorganizovali naši kolegovia z EURES-u v spolupráci so žilinským úradom práce 8. medzinárodnú burzu práce. Pri jej príprave, ako aj pri jej otvorení, sme okrem vedenia mesta Žiliny, vrcholných predstaviteľov ústredia a žilinského úradu práce boli s redakčným fotoaparátom aj my.

Pri slávnostnom prípitku k otvoreniu burzy sa stretli riaditeľ úradu ŽSK Pavol Holeštiak, generálny riaditeľ ÚPSVR Ján Sihelský, primátor Žiliny Ivan Harman, a riaditeľ ÚPSVR v Žiline Jozef Machyna.

O dobrú náladu a bezpochyby aj príjemnú pohodu pre všetkých návštevníkov výstavniska sa postarala rázovitá slovenská ľudová kapela.

O akciu prejavili záujem médiá, pre redaktora jedného z rádii poskytuje rozhovor Boris Katuščák, poverený riadením odboru medzinárodných vzťahov.

U vystavovateľov si uchádzači o pracovné pozície vypočuli výklad personalistov o ponúkaných pozíciách, tí rozhodnutí podpísali pracovné zmluvy.

Slovensko celkovo

Územie	Ku koncu sledovaného mesiaca v %	Ku koncu predchádz. mesiaca v %
SLOVENSKO	8,89	9,20

Poradie krajov

Územie	Ku koncu sledovaného mesiaca v %	Ku koncu predchádz. mesiaca v %
Banskobystrický kraj	15,37	15,81
Košický kraj	14,61	15,02
Prešovský kraj	12,89	13,28
Nitriansky kraj	8,63	8,86
Žilinský kraj	6,17	6,61
Trnavský kraj	5,08	5,26
Trenčiansky kraj	4,77	5,06
Bratislavský kraj	2,13	2,20

Poradie okresov

Por.	Územie	Ku koncu sledovaného mesiaca v %	Ku koncu predchádzaj. mesiaca v %	Zmena poradia
1	Rimavská Sobota	27,83	28,59	•
2	Revúca	26,09	26,86	•
3	Kežmarok	21,56	21,94	-1
4	Veľký Krtíš	21,56	21,98	1
5	Rožňava	21,08	21,71	•
6	Trebišov	21,01	21,52	•
7	Lučenec	20,01	20,35	•
8	Poltár	19,31	19,88	•
9	Košice - okolie	18,71	19,12	-1
10	Sabinov	18,61	19,19	1
11	Sobrance	18,46	19,02	•
12	Gelnica	16,97	17,26	•
13	Michalovce	16,84	17,22	•
14	Krupina	16,04	16,56	•
15	Vranov nad Topľou	15,59	16,10	-1
16	Žarnovica	15,39	16,14	1
17	Levoča	14,33	14,91	•
18	Banská Štiavnica	14,19	14,83	•
19	Detva	13,74	14,26	•
20	Svidník	13,74	14,16	•
21	Medzilaborce	13,51	14,14	•
22	Bardejov	13,38	13,79	•
23	Levice	13,15	13,55	•
24	Stropkov	12,67	13,32	•
25	Brezno	12,65	12,75	-2
26	Snina	12,52	13,28	1
27	Spišská Nová Ves	12,42	13,02	1
28	Prešov	12,18	12,46	•
29	Žiar nad Hronom	12,08	12,40	•
30	Nové Zámky	9,43	9,86	•
31	Humenné	9,33	9,68	-1
32	Turčianske Teplice	9,33	9,53	-1
33	Šaľa	9,20	9,76	2
34	Stará Lubovňa	8,57	8,83	•
35	Komárno	8,56	8,41	-4
36	Košice II	8,50	8,78	1
37	Kysucké Nové Mesto	7,97	8,77	1
38	Zvolen	7,97	8,39	-2
39	Dolný Kubín	7,94	8,52	2
40	Poprad	7,88	8,07	-1

Por.	Územie	Ku koncu sledovaného mesiaca v %	Ku koncu predchádzaj. mesiaca v %	Zmena poradia
41	Bytča	7,81	8,49	3
42	Ružomberok	7,69	8,04	•
43	Košice III	7,60	7,78	-1
44	Zlaté Moravce	7,37	7,91	1
45	Partizánske	7,36	7,77	•
46	Topoľčany	7,24	7,54	-1
47	Košice I	7,05	7,23	-3
48	Prievidza	7,01	7,32	-1
49	Námestovo	6,93	7,55	3
50	Tvrdošín	6,88	7,41	2
51	Dunajská Streda	6,66	6,78	-1
52	Košice IV	6,47	6,77	-1
53	Liptovský Mikuláš	6,32	6,72	-1
54	Čadca	6,31	6,81	3
55	Senica	6,13	6,36	•
56	Martin	5,77	6,14	•
57	Bánovce nad Bebravou	5,75	6,04	•
58	Nitra	5,58	5,53	-2
59	Považská Bystrica	5,44	5,77	1
60	Skalica	5,23	5,55	1
61	Hloh	ovec	4,99	5,35
62	Banská Bystrica	4,93	5,14	•
63	Galanta	4,71	4,98	•
64	Nové Mesto nad Váhom	4,27	4,55	-1
65	Myjava	4,21	4,69	1
66	Piešťany	4,12	4,26	•
67	Trnava	3,92	3,98	-1
68	Žilina	3,83	4,16	1
69	Malacky	3,72	3,80	•
70	Púchov	3,32	3,57	•
71	Senec	2,95	2,97	.
72	Pezinok	2,69	2,80	-1
73	Ilava	2,66	2,93	1
74	Trenčín	2,42	2,62	•
75	Bratislava V	1,95	1,99	.
76	Bratislava I	1,75	1,75	-1
77	Bratislava III	1,69	1,72	-1
78	Bratislava II	1,68	1,80	2
79	Bratislava IV	1,55	1,64	•

Zdroj: ÚPSVR

*) V uplynulom období vykazované ako miera disponibilných evidovaných nezamestnaných.